

Reformace č. 49

Modlitba se stává velmi snadnou, když jsou naše touhy pevně zakotveny v Božích zaslíbeních. Jak by nás mohl ten, který nám dal své slovo, odmítnout? Ten, který sám je neměnnou pravdou, se nemůže snížit ke lži, ten, který je navěky věrný, se nemůže ponížit k tomu, aby selhal. Bůh musí žehnat svému Synu – zavázal se k tomu svou smlouvou. Duch nás vede k tomu, abychom se modlili za příchod Krista a jeho království – a přesně to Bůh ustanovil, že udělá. Kdykoliv se modlíš za Kristovo království, nech své oči spočinout na vycházejícím úsvitu požehnaného dne, který je stále blíž, kdy Ukřižovaný přijme svou korunu na místě, kde ho lidé odmítli.

Charles H. Spurgeon (1834-1892)

OBSAH

Vitální luxus	3
Boží úmysly	5
Řešení problému falešných křesťanů (Tt 1,10-12) III.....	11
To, co patří k spasení (Žd 6,9-12).....	14
Co zaseješ, to sklidíš (Gn 12,10-13,4)	27
Jak máme Boha správně uctívat?.....	43
Pod ochranou majestátu (1609–1618)	52
Vzhůru k nebesům (25).....	64

VITÁLNÍ LUXUS

Richard Doulière

Článek na stránkách Reformace – [zde](#).

- *Veškeré Písmo pochází z Božího Ducha a je dobré k učení, k usvědčování, k nápravě, k výchově ve spravedlnosti, aby Boží člověk byl náležitě připraven ke každému dobrému činu. (2Tm 3,16)*

Koncem roku 2007 Ingrid Betancourt, ještě rukojmí revoluční skupiny FARC v Kolumbii, napsala: „Mám stolek, na kterém mám své věci, tzn. ruksak se svým oblečením a Bibli, která je mým jediným luxusem.“ Samozřejmě, v lidském slova smyslu je Bible luxus. Můžeme bez ní přežít, zatímco bez oděvu se neobejdeme! Ale Ingrid Betancourt věděla, že Bible je nepostradatelným luxusem když chceme, jak píše dále, „duchovně modelovat vyšší charakter služby bližnímu, kde se ego zmenší na svůj nejmenší význam a kde člověk roste v pokoře a morální síle. Jedno jde s druhým. Tohle je žít, růst pro službu.“ Jinými slovy, můžeme bez ní přežít, ale ne žít v hlubokém slova smyslu.

Bible je „luxus“? Ano, ale luxus nesrovnatelný a nezbytný, jediný, kterého se nemůžeme zbavit beze škod.

Je potravou duše. Bez ní usycháme a veškerý opravdový morální a duchovní růst se nevyhnutelně zastaví. *To Boží Slovo živé a věčné je nepomíjitelným semenem, které dává znovu se narodit, čisté duchovní*

mléko, které dává růst ke spáse (1Pt 1,23; 2,2), *hutný pokrm*, který otevírá cestu k dokonalosti (Žd 5,12-6,1).

Převzato z kalendáře „Méditations Quotidiennes“. Publikováno se svolením vydavatele.

BOŽÍ ÚMYSLY

Arthur W. Pink

Článek na stránkách Reformace – [zde](#).

Boží úmysl je Jeho záměr nebo rozhodnutí ohledně budoucích událostí. Použili jsme jednotné číslo stejně jako Písmo (Ř 8,28 - předsevzetí a Ef 3,11 – úmysl), protože co se týče budoucích událostí, odehrál se v Jeho bezmezné mysli jen jediný čin. My však mluvíme o jejich množství, protože náš rozum je schopen přemýšlet jen v postupných změnách, tak jak myšlenky a příležitosti vyvstávají, nebo v souvislosti s různými záměry Jeho úmyslu, kterých je mnoho, a nám se jeví, jako kdyby každý z nich vyžadoval svůj samostatný účel. Neomezený rozum však nepostupuje po krocích, od jedné fáze k druhé: „Známé jsou Bohu jeho skutky od pradávna“ (Sk 15,18).

Boží úmysly

Písma zmiňují Boží úmysly v mnoha verších a používají k tomu různé výrazy. V Žalmu 2,7 najdeme slovo „ustanovení“. V Efezským 3,11 se vyskytuje výraz „odvěké určení“, ve Skutcích 2,23 (ČSP) „ustanovený úradek a předzvědění Boží“, Efezským 1,9 – tajemství Jeho „záměru“, v Římanům 8,29 se dočteme, že také předem „určil“, v Efezským 1,9 je použita vazba „jeho milostivé rozhodnutí“. Boží úmysly jsou nazvány Jeho „úradkem“, aby bylo zdůrazněno, že jsou dokonale moudré. Jsou

nazvány Boží „vůli“, aby bylo jasno, že Bůh není nikým ovládán, ale jedná podle Svého vlastního přání. Když je chování člověka řízeno jeho vlastní lidskou vůlí, projevuje se to obvykle nestálostí a nerozumností. Ale v Božím jednání je vůle vždy spojena s moudrostí, a proto je o Božích úmyslech řečeno, že „všechno působí rozhodnutím své vůle“ (Ef 1,11).

Boží úmysly se vztahují k budoucím událostem bez výjimky. Cokoliv se stane, bylo předpověděno před počátkem času. Boží úmysl se týkal všeho, ať už malého či velkého, dobrého nebo špatného. Ve spojitosti s právě zmíněným však musíme být opatrní a musíme zdůraznit, že ačkoliv je Bůh ten, kdo hříchu přikazuje a ovládá ho, není jeho Autorem ve stejném smyslu, v jakém je Autorem dobra. Hřích by nemohl vycházet od svatého Boha skrze pozitivní a přímý stvořitelský čin, nýbrž jen prostřednictvím záměrného svolení a negativního skutku. Boží úmysl, stejně celistvý jako Jeho vláda, zasahuje veškeré tvorstvo a události. Zabýval se naším životem a smrtí, naším stavem v čase a naším stavem ve věčnosti. Neboť Bůh koná vše podle úradku Své vlastní vůle a my se z Jeho díla dozvídáme, jaký je (byl) Jeho úrdek, stejným způsobem, jakým posuzujeme projekt architekta, když navštívíme budovu, která byla postavena podle jeho zadání.

Bůh neměl v úmyslu člověka pouze stvořit, umístit ho na zem a potom ho zanechat jeho vlastnímu, nikým neřízenému vedení. Naopak - určil všechny okolnosti v údělu jednotlivců a veškeré detaily, které utvářejí dějiny lidského pokolení od počátku až do konce. Neměl v úmyslu pouze nastavit obecné zákony, aby řídily svět, ale rozhodl o využití těchto zákonů ve všech jednotlivých případech. Naše dny jsou spočítány a

stejně tak i vlasy na našich hlavách. O dosahu Božích úmyslů se můžeme dozvědět ze způsobu, jakým Bůh naplňuje naše potřeby. Péče Prozřetelnosti sahá až k nejnepatrnějším tvorům a k těm nejméně významným událostem – smrti vrabce, spadnutí vlasu.

Znaky Božích úmyslů

Pojďme se nyní zamyslet nad některými znaky Božích úmyslů. Za prvé, jsou věčné. Pokládat kterýkoliv z nich za časný je jako myslet si, že nastala nějaká nová situace, nepředpokládaná událost nebo kombinace okolností, která přiměla Nejvyššího vydat nové rozhodnutí. To by znamenalo, že vědomost Boha je omezená a že v průběhu času roste Jeho moudrost – což by bylo strašlivé rouhání. Žádný člověk, který věří, že božské chápání je neomezené a zahrnuje minulost, přítomnost a budoucnost, nikdy nebude souhlasit s mylným učením o Božích časných úmyslech. Bůh není lhostejný k budoucím událostem, které se stanou z lidské vůle. On je nespočetněkrát předpověděl a proroctví jen dokazují Jeho věčnou prozíravost. Písmo nás ujišťuje, že věřící byli vybráni v Kristu před založením světa (Ef 1,4), ano, milost jim byla „dána“ už tehdy (2 Tm 1,9).

Za druhé, Boží úmysly jsou moudré. Moudrost se projevuje ve výběru nejlepších možných cílů a nejvhodnějších prostředků k jejich dosažení. Z toho, co o Božích úmyslech víme, je vidět, že jim tato vlastnost zcela jistě náleží. Poznáváme je z jejich naplňování. Každý důkaz moudrosti nacházející se v Božím díle je důkazem moudrosti Jeho plánu, a právě ve shodě s ním dochází k jejich naplňování. Jak vysvětluje žalmista: „Jak

nesčetná jsou tvá díla, Hospodine! Všechno jsi učinil moudře“ (Ž 104,23). Jen opravdu malou část z nich můžeme pozorovat. I zde bychom měli stejně jako v jiných případech soudit celek podle vzorku - to, co neznáme, podle toho, co známe. Ten, kdo při zkoumání stroje obdivuje výkon jedné z jeho částí, přirozeně věří, že ostatní části jsou rovněž obdivuhodné. Stejným způsobem bychom měli upokojit svou mysl ohledně Božího díla, když se na nás pověsí pochybnosti, a zahnat námitky vyvolané něčím, co nezapadá do naší představy dobrého a moudrého. Když narazíme na bariéry omezeného a hledíme směrem k záhadné říši neomezeného, zvolíme: „Jak nesmírná je hloubka Božího bohatství, jeho moudrosti i vědění!“ (Ř 11,33).

Za třetí, jsou nezávislé. „Kdo změřil Hospodinova ducha a byl mu rádcem a vedl ho k poznání? Kohopak o radu žádal, aby rozumnosti nabyl, aby ho poučil o stezce práva, naučil poznání a seznámil ho s cestami rozumnosti?“ (Iz 40,13-14). Bůh byl sám, když se rozhodl pro Své úmysly a Jeho záměry nebyly ovlivněny žádnou vnější příčinou. Byl nezávislý v tom, zda vynese rozhodnutí, či nikoliv, a zda rozhodne tak či onak. Tuto nezávislost je třeba připsat Tomu, kdo je nejvyšší, nezávislý a svrchovaný ve všech Svých skutcích.

Za čtvrté, Boží úmysly jsou nezvratné a nepodmíněné. Jejich uskutečnění není závislé na žádné okolnosti, ke které může nebo nemusí dojít. V každém jednotlivém případě, kdy Bůh určoval, jaký bude cíl, zvolil také prostředek, jenž k tomuto cíli povede. Ten, který se rozhodl pro záchranu svých vyvolených, je také vybral k víře (2 Te 2,13). „Moje rozhodnutí platí a co se mi líbí, uskutečním“ (Iz 46,10). K tomu by ovšem

nemohlo dojít, pokud by Jeho plán závisel na podmínce, která by se nemusela vyplnit. Bůh však „působí všechno podle rady své vůle“ (Ef 1,11).

Zodpovědnost člověka

Bok po boku s nezměnitelností a nepřemožitelností Božích úmyslů Písmo jasně vyučuje, že člověk je tvor, který je za své činy zodpovědný. Pokud je naše myšlení formováno Božím slovem, pak zachování jednoho nepovede k popření druhého. To, že je skutečně těžké určit, kde jedno končí a druhé začíná, je samozřejmé. Taková situace nastane pokaždé tam, kde se Boží linie protne s tou lidskou. Opravdová modlitba je inspirována Duchem, ale je to také výkřik lidského srdce. Písmo je Bohem inspirovaným slovem, bylo však napsáno lidmi, kteří byli víc než jen nástrojem v rukách Ducha. Kristus je obojí – Bůh a člověk. Je vševědoucí, ale „prospíval v moudrosti“ (Lk 2,52 ČSP). Je všemocný, ale „zemřel na kříži ve slabosti“ (2 K 13,4). Je Vládcem života, ale zemřel. Všechno to jsou nedosažitelná tajemství – víra je však přijímá bez otázek.

Dříve bylo často poukazováno na to, že každá námitka proti věčným Božím úmyslům se stejnou silou staví i proti Jeho věčnému předzvědění. Jonathan Edwards říká:

Ať už Bůh rozhodl o všech věcech, co se kdy stanou, nebo nerozhodl, všichni, kdo připouštějí existenci Boha, připouštějí také, že On všechny věci ví předem. A pokud ví všechny věci předem, tak s nimi buď souhlasí, nebo nesouhlasí. To znamená, že je Jeho vůlí,

aby se staly, nebo není Jeho vůlí, aby se staly. Být Jeho vůlí však znamená být součástí Jeho úmyslu.

Na závěr se pokusíme uvažovat o opaku. Popřít Boží úmysly by znamenalo prohlásit, že svět a vše s ním spojené je ovládáno neplánovanou náhodou či slepým osudem. Kde bychom pak vzali pokoj, ujištění, útěchu pro svá chabá srdce a mysl? Kde bychom hledali útočiště v hodině zkoušky? Nikde. Neexistovalo by nic lepšího než černá temnota a naprostá hrůza ateismu. Jak vděční bychom měli být, že je všechno určeno neomezenou moudrostí a dobrotou! Jaká chvála a vděk náleží Bohu za Jeho božské úmysly. Díky nim: „Víme, že všechno napomáhá k dobrému těm, kdo milují Boha, kdo jsou povoláni podle jeho rozhodnutí“ (Ř 8,28). Můžeme tedy zvolat: „Vždyť z něho a skrze něho a pro něho je všechno! Jemu buď sláva na věky. Amen“ (Ř 11,36).

Z knihy Střípky poznání Boha, vydala Poutníková četba 2014.

Použito se svolením.

ŘEŠENÍ PROBLÉMU FALEŠNÝCH KŘEŠŤANŮ (Tt 1,10-12) III.

Jaroslav Kernal

Článek na stránkách *Reformace* – [zde](#).

V předchozích dvou [článcích](#) (II.) jsme viděli znaky falešných křesťanů, jak je popisuje Pavel v listu Titovi. Viděli jsme, že v církvích na Krétě bylo mnoho lidí, kteří sice vyznali Krista, ale jejich vyznání bylo falešné – nebyli skutečnými křesťany. Totéž se děje i dnes, a nejenom na Krétě, ale i v naší zemi. Jaké je řešení tohoto problému?

Už jsem to zmínil na začátku – řešení je jenom ve dvou věcech: (1.) ve vyučování zdravého učení a k tomu patří nastavení zrcadla, které jsme udělali, když jsme prošli jednotlivé znaky falešných křesťanů, a (2.) v kázni, v přísném napomínání. Jsou to věci, které jdou ruku v ruce. Prostou věc, kterou popisuje Pavel na zač. v. 11, mají starší udělat, jakmile se takový člověk objeví v církvi:

- *Těm je třeba zavřít ústa. (Tt 1,11)*

Bible tady mluví velice syrově – je tam doslova řeč o zacpání úst. Umlčet někoho můžeme různými způsoby, ale zacpat někomu ústa? To je velice konkrétní a drsné. Přesto je to jediný způsob, jak jednat s lidmi, kteří žvaní, svádějí druhé, lžou. Nesmíme jim dovolit mluvit. Byl to úkol

pro Tita a byl to také úkol pro nově ustanovené starší. Ovšem i zacpat ústa máme s milostí, s láskou a s pokorou. Timoteovi Pavel připomínal:

- *Nepouštěj se do hloupých sporů, v jakých si libují nepoučení lidé; víš, že vedou jen k hádkám. Služebník Kristův se nemá hádat, nýbrž má být laskavý ke všem, schopný učit a být trpělivý. Má vlídně poučovat odpůrce. Snad jim dá Bůh, že se obrátí, poznají pravdu a vzpamatují se z ďáblových nástrah, do kterých se dali polapit, když podlehli jeho vůli. (2Tm 2,23-26)*

Tato slova jsou zpravidla úzce spojená s kázní. Život věřícího není chaotický nebo nepředvídatelný, ale je to život, který je soustředěný na Pána Ježíše Krista. Jedině k Němu se upíná.

Slova určená Timoteovi – nepouštět se do hloupých sporů, nehádat se, být laskavý a trpělivý, jsou zodpovědností každého z nás, a to i přes to, že většina z vás nejste staršími sboru. Pokud nejste ustanovení starší, potom není vaším úkolem zacpávat ústa druhým. Přesto má každý svou zodpovědnost.

Je zodpovědností sboru jako celku a samozřejmě starších, koho nechá stát na kazatelně, kdo bude vyučovat, koho bude církev poslouchat. Je zodpovědností i povinností sboru vybírat a ustanovovat své starší podle kritérií Písma a ne podle kritérií světa či přání a tužeb lidí.

A vedle toho je také pro každého křesťana důležité, aby sám sebe zkoumal podle Písma. To je totiž tou největší službou, kterou může dělat ve svém sboru. Jenom z opravdových a zdravých křesťanů může být složená zdravá a Krista následující církev. Jenom tehdy, když jako jednotlivci porosteme v pochopení toho, kdo je a kdo není křesťan,

budeme tady mít církev, která bude zdravá a ne chaotická a rozvrácená, jako byla církev na Krétě a jak to mnohdy vidíme také kolem nás v naší zemi.

Můžeme si velmi jednoduše položit otázky jako: Jak vypadá mé mluvení? Co říkám a jak? Podřizuji se nebo se bouřím? Buduji nebo spíš rozvracím? Co za mnou zůstává – je to lepší, než to bylo nebo je to poušť? Jaké je mé chování? Jak je to s mojí aktivitou a pílí? Jaká je má motivace?

To všechno jsou otázky, jimiž jsme se zabývali. To je zrcadlo Písma, kterým na sebe hledíme. To je zrcadlo Písma, které nás usvědčuje. A je to zrcadlo Písma, které nás nakonec vede zpátky k evangeliu a k nohám Pána Ježíše Krista.

- *... odhodme všecku přítěž i hřích, který se nás tak snadno přichytí, a vytrvejme v běhu, jak je nám uloženo, s pohledem upřeným na Ježíše, který vede naši víru od počátku až do cíle. (Žd 12,1-2)*

TO, CO PATŘÍ K SPASENÍ (ŽD 6,9-12)

Steven Cole

Článek na stránkách *Reformace* – [zde](#).

V prvním poločase se manšaft dvakrát nevyznamenal a dostává pořádně na frak. O přestávce se hráči sejdou v šatně a trenér je péroje: „Mládenci, vy to hrajete, jako byste to hráli prvně! Jones přehlídl klíčový blok, který jim umožnil složit našeho rozehrávače! Smithi, ty jsi snad neviděl, jak ti do koncové zóny nabíhá receiver a jen čeká na přihrávku? Tam jsme mohli snadno zaskórovat. Williams nedával pozor na signál rozehrávače, skočil do ofsajdu, a to nás stálo yardy, o které jsme si nemohli dovolit přijít.“ Ale po několika minutách změní trenér tón: „Chlapi, já vím, že umíte hrát líp! Už jsem vás viděl hrát – a dobře hrát! Víím, že máte na to, abyste tam teď ve druhé půlce naběhli a nepustili míč z rukou. Můžete to tady dneska vyhrát! Tak se do toho pusťte!“

Náš oddíl mi připomíná právě takovéhle hecování v šatně. Ve verších 6,4-8 autor čtenáře varoval před nebezpečím odmítnutí víry v Krista a návratu k judaismu. Obává se, že někteří z nich by mohli být v nebezpečí, že to udělají. Ví ale, že o většině to neplatí. Ví také, že některé citlivé dušičky ve shromáždění by mohlo jeho přísné napomenutí zbavit odvahy. Chce, aby věděli, že jim tato slova neříká z hněvu, ale z lásky a ze starosti o ně. Proto v 6,9 změní tón a přejde od varování k povzbuzování. Osloví je „milovaní“ (v celém listu pouze zde) a říká: „Co se však týká vás,

milovaní, jsme přesvědčeni o lepších věcech, o tom, co náleží k záchraně, přestože tak mluvíme“ (KMS).

Jak jsem řekl minule, toto prohlášení naznačuje, že se varování týká těch, kdo možná nejsou doopravdy spaseni. Doufá, že těch několik, kteří snad jsou v pokušení odvrátit se od Krista, si vezme varování k srdci. Teď chce ale většinu povzbudit, aby se vytrvale dala unášet k dospělosti. Nechce, aby tito praví věřící pochybovali o svém spasení, ale aby si uvědomili plnou jistotu „naděje, která vytrvá až do konce“ (6,11 KMS). Proto jim říká, že on sám – ale především Bůh – na nich pozoruje známky pravého spasení. A povzbuzuje je, aby nadále usilovně sloužili Kristu, a vytrvali tak navzdory každému pronásledování i těžkostem. Hlavní myšlenkou textu je toto:

Skutečné spasení je doprovázeno usilovnou a věrnou službou Božím svatým z lásky k němu.

1. Spasení musí být vidět

Skutečné spasení je vždy doprovázeno viditelnými doklady! Ve verši 6,10 autor mluví o jejich práci a lásce k jeho jménu, kterou projevili, když sloužili a nadále slouží Božím svatým. Projevem se míní něco viditelného. Autor vidí, jak se změnilы jejich životy, když dříve žili sami pro sebe a nyní žijí, aby sloužili druhým. Jejich spasení se projevilo viditelnými doklady. O stejných dokladech mluví i v 10,32-34, kde konkrétně říká, jak v minulosti čelili veřejné potupě, projevovali soucit uvězněným a s radostí snášeli, když jim byl zabaven majetek, protože věděli, že v nebi mají lepší a trvalé vlastnictví.

Podstatné je to, že věříte-li v Krista, projeví se to na vašem životě. Nebudou to jen projevy uvedené zde (řada dalších dokladů skutečné víry je vyjmenována v 1. listu Janově), ale nové narození se vždy projevuje viditelně, stejně jako lze nezaměnitelné známky života pozorovat u novorozence. Jak jsme viděli (6,7-8), nějakou chvíli může trvat, než se ukáže, jestli půda, kterou déšť zavlažuje, plodí trní a bodláčí nebo jestli dává dobrou úrodu. Ale jak ukazuje Ježíšovo podobenství o rozsévači, dobrá půda přináší úrodu, „některá stonásobnou, jiná šedesátinásobnou, jiná třicetinásobnou“ (Mt 13,8 KMS). Skutečné spasení povede k stále plodnějšímu a světlejšímu životu. Náš oddíl se zvláště zaměřuje na jeden z těchto projevů spasení.

2. Usilovná služba druhým z lásky k Bohu

Jedním z hlavních dokladů skutečného spasení je usilovná a věrná služba druhým z lásky k Bohu. V této souvislosti si všimněme tří věcí:

A Prvotním motivem pro veškerou křesťanskou službu je láska k Bohu pramenící z jeho lásky k nám.

Autor mluví o lásce, kterou adresáti prokázali Božímu jménu tím, že sloužili a stále slouží svatým (6,10). První a největší přikázání zní: „Miluj Hospodina, Boha svého, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí“ (Mt 22,37). Na něm stojí druhé největší přikázání: „Miluj svého bližního jako sám sebe.“ Ježíš nám přikázal, abychom se navzájem milovali, jako on miloval nás (J 13,34). Východiskem pro lásku k Bohu je

zjištění, že on napřed miloval nás, ještě když jsme byli hříšní (Ř 5,6-8; 1J 4,19).

Mnozí křesťanští psychologové chybně učí, že se *nejprve musíte* naučit patřičně *milovat sami sebe*, než budete schopni milovat Boha a ostatní. To ale znamená postavit tato přikázání na hlavu! Druhé přikázání předpokládá to, co všichni dobře víme, totiž že sami sebe máme rádi až moc! I člověk, který sám sebe neustále shazuje, miluje sám sebe. Je naprosto soustředěný na sebe. Kdyby se staral o druhé tolik, jako se věnuje sám sobě, začal by toto přikázání plnit. Dokonce i člověk se sebevražednými sklony miluje sám sebe více než druhé. Když uvažuje o sebevraždě, nepřemýšlí o tom, jaký to bude mít dopad na ostatní. Uvažuje jenom o tom, jak uniknout svým vlastním problémům, i kdyby to mělo zničit jeho rodinu či přátele.

Autor mluví o lásce, kterou jeho čtenáři prokázali Božímu jménu. Boží jméno představuje všechno, čím Bůh je, jak nám to o sobě dává poznat ve svém slově. Souvisí s jeho vlastnostmi a jeho způsoby jednání. Milovat jeho jméno znamená být zapálen pro jeho slávu, toužit spatřit Boha vyvýšeného na čestné místo nad vším stvořením, které mu právem náleží.

Milující Bůh a jeho jméno jsou východiskem pro všechno, čím mu sloužíme. John MacArthur zdůrazňuje: „Když Ježíš obnovuje Petrovo poslání, neptá se ho, jestli miluje lidi, a neposílá ho, aby šel a sloužil jim, pokud ano. Ptá se Petra třikrát: ‚Miluješ *mne*?‘ A po každé kladné odpovědi Ježíš Petrovi přikáže, aby pásal jeho ovce (J 21,15-17).“ A uzavírá: „Nikdy nemůžeme milovat lidi, ať jsou spasení nebo ne, ať jsou

milováníhodní nebo ne, dokud patřičně nemilujeme Krista“ (J. MacArthur: *The MacArthur New Testament Commentary, Hebrews* [Moody Press], s. 155.)

Proč autor začíná verš 6,10 slovy „Bůh není nespravedlivý, a proto nezapomene...“? Myslím, že jedním důvodem je to, že adresáti na počátku svého křesťanského života dost trpěli a nyní stojí před vyhlídkou na další utrpení. V takových chvílích se satan pokouší podrýt naši lásku k Bohu našeptáváním: „Tak ty jsi důvěřoval Kristu? No tak se podívej, kam tě to přivedlo! Od začátku jsi neviděl nic než problémy. Takhle že se o tebe stará ten milující Bůh?“ Snaží se, abyste si začali myslet, že je Bůh buď nespravedlivý, nebo že na vás zapomněl. Proto tu autor říká: „Bůh není nespravedlivý a nezapomněl na vás.“ Pak jim ukazuje, jak spolehlivá je jejich naděje na to, že obdrží, co jim Bůh slíbil (6,11-12).

Přemýšlejte chvíli, jak se to týká vás samotných. Možná na vás doléhají potíže a zkoušky a vyvolávají ve vás pochybnosti o Boží lásce. Možná jsou to druzí křesťané, ve kterých jste se zklamali. Církev není vším, čím jste mysleli, že by měla být. Věřící vás kritizovali, když jste se prostě snažili sloužit Pánu. Do toho přišel nepřítel a namluvil vám, že Bůh buď není spravedlivý, nebo zapomněl na to, co pro něj děláte. Jestli se necháte nachytat a vaše myšlenky se začnou ubírat tímto směrem, nepotrvá dlouho a propadnete sebelítosti, kvůli zraněným citům se budete izolovat od ostatních věřících a satan vás bude mít přesně tam, kam vás chtěl dostat! Musíte se vrátit k lásce k Hospodinu a jeho jménu jako motivaci pro všechno ostatní.

B Jedním způsobem, jak Bohu prokázat lásku, je milovat druhé.

Věřící v této židovské církvi v minulosti sloužili a i nyní stále sloužili Božím svatým, autor však říká, že v této službě se ve skutečnosti projevovala jejich láska k Hospodinovu jménu.

Lev Nikolajevič Tolstoj to ilustruje v povídce „Kde je láska, tam je Bůh“ o starém ševci Martinu Avdějiči, který ztratil ženu i všechny děti. Je zatrpklý a osamělý, nechce se mu žít. Jednou se u něj zastaví potulný mnich, vyslechne si jeho příběh a vysvětlí mu, že by neměl pochybovat o Božích cestách. Bůh má s jeho životem své plány. Jeho zoufalství pramení z toho, že žije sám pro sebe; musí se naučit žít pro Boha. Řekne ševci, aby četl evangelia: tam se dozví, jak má pro Boha žít. Avdějič poslechne, a jeho život se změní. Získá vnitřní vyrovnanost a spokojenost. Večery tráví zahloubán do evangelií. Jednou tak čte v sedmé kapitole Lukášova evangelia o farizeovi, který Ježíše ve svém domě nepřijal, jak se slušelo. Přitom usne a najednou – sám neví, jestli ve snu nebo ve skutečnosti – uslyší hlas, který ho zavolá jménem: „Martine, Martine, vyhlížež zítra na ulici, přijdu k tobě.“

Nazítrí při práci celý den napjatě vyhlíží z okna. Uvidí jednoho staříka, svého známého. Pozve ho na návštěvu, nabídne mu čaj a vypráví mu o Kristově milosrdenství, jak o něm četl v evangeliích. Stařec dojatě poslouchá, po tvářích mu kanou slzy, a když odchází, děkuje za pohostinnost.

O něco později zahlédne venku ženu v chatrných letních šatech, jak se snaží zahřát dítě. Pozve ji dál a posadí ji k ohni. Ukáže se, že je naprosto bez prostředků; den předtím dala svůj jediný teplý šátek do zástavy, aby opatřila něco k jídlu. Martin jí dá najíst, věnuje jí starý kabát, do kterého může zavinout dítě, a peníze, aby mohla šátek vyplatit.

Později spatří chudou stařenku s košíkem jablek na prodej. Nějaký kluk se jí pokusí jedno ukrást, ale ona ho popadne za pačesy a vyhrožuje, že ho odvede na policii. Martin vyběhne ven, uklidní ji, přiměje chlapce, aby poprosil o odpuštění, a stařenku, aby mu odpustila, a vypráví jim Ježíšovo podobenství o tom, jak jeden pán odpustil svému služebníku neuvěřitelně velký dluh, a ten, jen odešel, začal zle zacházet s jiným služebníkem, který mu dlužil směšně malou částku. Když skončil, zvedla stařenka svůj těžký náklad, ale chlapec se nabídl, že jí ho ponese, a tak odešli společně.

Nastal večer. Martin se vrátil dovnitř, rozsvítil a otevřel Bibli. Chtěl pokračovat tam, kde skončil, ale Bible se mu otevřela jinde. Než se k ní sklonil, uslyšel hlas, který volal: „Martine, Martine! Copak tys mne nepoznal?“ Vzhlédl a na okamžik spatřil onoho starce, který se pak hned zase rozplynul. A hlas řekl: „Vždyť to jsem já.“ Totéž se opakovalo se ženou s dítětem i s prodavačkou jablek a klukem z ulice. Potom si Martin nasadil brýle a četl: „Neboť jsem hladověl, a dali jste mi jíst, žíznil jsem, a dali jste mi pít, byl jsem na cestách, a ujali jste se mne...“ A úplně dole na stránce stálo: „... cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili“ (Mt 25,35.40). Tolstého povídka končí slovy: „A

tak Avdějič pochopil, že ho sen neoklamal, že k němu toho dne – doopravdy – zavítal sám Spasitel a že on ho – doopravdy – přijal.“ (L. N. Tolstoj: “Where Love is, God is” [1885]; v: *Twenty-Three Tales* [<http://etext.lib.virginia.edu>].)2

Prvotním motivem pro veškerou křesťanskou službu je tedy láska k Bohu pramenící z jeho lásky k nám, a jedním z jejích projevů je láska k druhým.

C Láska k druhým je práce, která vyžaduje úsilí, věrnost a trpělivost.

Láska nevzniká spontánně a bez námahy. Autor mluví o „činu“ lásky či o „pracovité“ lásce (NBK, KR) a vyzývá čtenáře, aby nadále projevovali stejnou horlivost. Nechce, aby zlenivěli nebo zmalátněli, ale aby ve víře a v trpělivosti napodobovali ty, kdo obdrželi to, co jim bylo slíbeno. Jak píše Pavel (Ga 6,9-10): „V konání dobra neumdlévejme; neochabneme-li, budeme sklízet v ustanovený čas. A tak dokud je čas, čiňme dobře všem, nejvíce však těm, kteří patří do rodiny víry.“ Křesťanský život není sprint; je to maratón. Odměna nás čeká za cílem. Musíme se připravit na dlouhý záprah a vzepřít se lenosti, ke které všichni od přírody tíhneme. Přiznejme si to: ono to skoro vždycky něco stojí, prokazovat druhým lásku. Jenže láska není volitelný povahový rys pro ty, kterým se to líbí. Je to základní křesťanská ctnost.

Dnes hodně slyšíme o vyhoření a já bych to nerad příliš zjednodušoval. V mnoha případech však dochází k vyhoření proto, že jsme si neudrželi oddanost vůči Ježíši Kristu.

Pokud dovolíme, aby nám čas o samotě s Bohem v modlitbě a nad jeho slovem vytěsnily jiné věci, pokud málokdy myslíme na jeho velkou lásku, jak se nám ukázala na kříži, brzy nás námaha, kterou s sebou láska k ostatním nese, vyčerpá. Služba znamená mít pohár po okraj plný Boží lásky a nechat ho přetékat na druhé. Když vám pohár vyschne, vyhoříte.

Viděli jsme, že skutečné spasení je vždy doprovázeno viditelnými doklady a že jedním z jeho hlavních dokladů je usilovná a věrná služba druhým z lásky k Bohu.

3. Služba přináší ujištění o spasení

Usilovná a věrná služba druhým z lásky k Bohu ve vás posílí jistotu, že jste spaseni. Autor sice počítá, že mezi adresáty je možná pár odpadlíků, ale přesto je přesvědčen, že většinou jsou spaseni, protože viděl, jak se to projevuje v jejich životech službou Božím svatým. V 6:11 pak říká, že touží, aby v tom všichni právě tak pilně pokračovali, a to „k nabytí plné jistoty naděje, která vytrvá až do konce“ (KMS). Plná jistota naděje je spojena s usilovnou službou, zejména praktickými činy lásky vůči ostatním věřícím. Jak říká Jan, „víme, že jsme přešli ze smrti do života, protože milujeme své bratry“ (1J 3,14-20).

Podložím křesťanovy jistoty je Boží slib, že dá věčný život těm, kdo věří v Ježíše Krista, a křesťan ví, že mu uvěřil. Jenže jak víme, jestli to je pravá spásná víra? Na těch, kteří odpadají, je také vidět mnoho věcí, které vypadají jako doklady spasení (6,4-5), a přece nejsou skutečně spaseni, takže jak můžeme vědět, jestli je naše víra pravá? Biblická odpověď zní, že váš život by měl odrážet skutečnost toho, co Bůh udělal ve vašem

srdci. Řečeno opět s Janem: „Podle toho víme, že jsme ho poznali, jestliže zachováváme jeho přikázání“ (1J 2,3). Čím více pozorujete, jak Bůh skrze vás jedná, tím větší budete mít jistotu, „že ten, který ve vás začal dobré dílo, dovede je až do dne Ježíše Krista“ (Fp 1,6).

Ve verši 6,7 používá autor obraz země hojně zavlažované deštěm. Když na ní roste rostlinstvo, ze kterého mají ti, kdo ji obdělávají, užitek, Bůh jí žehná. Jinými slovy, plodnost je důsledkem spasení. Když jste ale věrní, Bůh přidává další požehnání, plnější spasení. (Tuto myšlenku rozvíjí Alexander Maclaren v *Expositions of Holy Scripture – Hebrews* [Baker], s. 364-366.) Jak naznačuje 6,10, Bůh vás za vaši službu odmění a jednou z odměn bude „nabytí plné jistoty naděje, která vytrvá až do konce“ (6,11 ČSP). Vytrvání v dobrých skutcích není *důvodem, proč* vás Bůh zachovává; je *dokladem toho, že* vás zachovává. Tento doklad posiluje vaši jistotu.

Ale neustávat v píli je náročné a poddat se lenosti snadné. Jak tedy vytrvat v běhu a nevzdat závod, když máme pocit, že už nemůžeme dál?

4. Napodobujte ty, kdo vás předešli ve víře

Jedním z klíčů k usilovné a věrné službě Bohu je napodobování těch, kteří se pro svou víru a trpělivost stali dědici Božích zaslíbení.

Autor tu mluví o svatých ze Starého zákona. V následujících verších uvádí Abrahama jako příklad člověka, který věřil a trpělivě čekal, a tak se dočkal toho, co Bůh slíbil (6,15).

V jedenácté kapitole svůj seznam rozšíří. Všichni tito hrdinové víry (a ti novozákonní také) nám svou vírou dávají příklad, ze kterého se můžeme

poučit a který můžeme následovat. Jak Ježíš, tak Pavel vybízeli své učedníky, aby se od nich učili a napodobovali je (Mt 11,29; J 13,15; 1K 4,16; 11,1; Fp 4,9; 1Te 1,6; 2,14; 2Tm 3,10-11). Často říkám – a jen napůl v žertu – že vychovávat děti je snadné, protože děti vás napodobují. Takže stačí, abyste před nimi vedli zbožný život!

Máme napodobovat ty, kdo vírou a trpělivostí *obdrželi zaslíbené dědictví*. Ze Židům 11 je patrné, že starozákonní svatí většinou ve víře zemřeli, aniž by se dožili uskutečnění Božích slibů (11,39). To znamená, řečeno s Pavlem: „Máme-li naději v Kristu jen pro tento život, jsme nejubožejší ze všech lidí!“ (1K 15,19). Boží sliby jsou splněny na věčnosti.

Právě tady vstupuje do hry víra. Budeme důvěřovat Bohu, že splní, co slíbil, i když v tomto životě prožíváme opovržení, odmítnutí a nouzi? Budeme snášet obtíže jako správní vojáci Ježíše Krista s vědomím, že jeho odměny daleko předčí všechno, co mu můžeme obětovat tady dole?

Dvě aplikace: Za prvé, studujte životy lidí, o nichž v Bibli čtete. Existují i životopisné romány o biblických postavách. Když jsme loni v létě jeli s Marlou na dovolenou, četli jsme si nahlas vyprávění o Bat-šebě od Francine Riversové, kde jsme narazili na pár zajímavých postřehů. Než se ale pustíte do čtení takových knih, prostudujte si biblickou zprávu, abyste poznali, kdy autor spekuluje a kdy zaznamenává fakta. Berte si z příkladů Božích svatých v Bibli jak pozitivní, tak negativní ponaučení.

Za druhé, čtete životopisy křesťanů. Mně osobně přineslo nesmírný užitek přečtení desítek životopisů pastorů a misionářů. Vedle jiných knih mám vždy rozečtený nějaký životopis. Teď právě čtu *The Journals of Jim*

Elliot (Deníky Jima Elliota). Až s nimi skončím, čeká mě Augustinův životopis. Dobré životopisy nejsou jen oslavou všech těch úžasných věcí, které tito duchovní titáni dokázali. Dozvíte se z nich také o jejich zápasech a selháních, takže se můžete poučit z jejich chyb. Vidíte, jak reagovali v situacích, které se často nijak zvlášť neliší od těch, kterým čelíte vy. Někdy vám odlišná doba či kultura pomůže vidět problémy naší společnosti, ke kterým bychom jinak možná zůstali slepí. Seznam takové křesťanské životopisné literatury je k dispozici u mne.

Závěr

Všimněte si, že v našem textu jsou zmíněny všechny tři kardinální křesťanské ctnosti: víra (6,12), naděje (6,11) a láska (6,10). Ti, kdo jsou skutečně spaseni, budou v těchto třech oblastech růst, a tak jsou to dobrá měřítka, podle kterých můžete posuzovat svůj život.

Žijete ve svém každodenním životě *vírou* v Boží zaslíbení? Pokud ano, budete Boží zaslíbení znát (díky tomu, že se budete učit Písmo nazpaměť), budete je Bohu v modlitbě připomínat a budete si vírou si činit nárok na to, co Bůh ve svém slově slíbil.

Rostete v *naději*? V biblické naději není žádná nejistota, jako třeba v naději, že zítra nebude pršet. Biblická naděje je jistá, ale dosud nenaplněná skutečnost. Je to postoj, který je opakem pocitu bezmoci a deprese. Člověk, který doufá v Boha, je nadšený slibem, že se Ježíš vrátí a že všechny, kdo milují Boha a kdo jsou povoláni podle jeho rozhodnutí, čeká slavná budoucnost. Jak se modlí Pavel v Římanům 15,13: „Bůh

naděje nechť vás naplní veškerou radostí a pokojem ve víře, aby se rozhojnila vaše naděje mocí Ducha svatého.“

Rostete v *lásce*? Milujete Boha stále více? Lpíte na jeho slově? Milujete jeho lid, i když to je občas těžké? Připomeňte si vlastnosti lásky z 1. Korintským 13 a ptejte se: „Miluji členy své nejbližší rodiny takhle?“ Milujete ztracené lidi tolik, že dáte své peníze a čas na to, aby slyšeli dobrou zprávu, že Kristus přišel na tento svět, aby zachránil hříšníky? Žádná z těchto milostí nepřichází sama od sebe. Musíte je denně pěstovat pomocí duchovní kázně. Toto jsou věci, které patří k spasení.

Otázky k diskuzi

1. Někteří lidé říkají, že pokud má ujištění o spasení jakýmkoli způsobem záviset na skutcích, podryvá to veškeré ujištění. Co o tom říká Bible?
2. Proč je pro křesťanskou službu *životně důležitý* motiv (láska k bohu)? Co se může stát, máte-li jiné motivy?
3. Někteří lidé by řekli, že pokud láska vyžaduje úsilí a není spontánní, není pravá. Proč to není pravda?
4. Proč je myšlenka „naučit se milovat sebe sama“ od základu protibiblická? Co říká Bible o tom, co bychom si o sobě měli myslet? (Ř 12,3.10.16; Fp 2,3-4; Př 3,7)

CO ZASEJEŠ, TO SKLIDÍŠ (GN 12,10-13,4)

Jaroslav Kernal

Článek na stránkách Reformace – [zde](#).

Minulý týden jsme mluvili o **povolání Abrama**. Bůh ho povolal, aby odešel z Uru kaldejského, od uctívání falešných bohů, od svého modlářského způsobu života, od své rodiny ke vztahu s živým Bohem, k uctívání živého Boha a k následování. Abram poslechl a šel. A Bůh mu dal ohromná zaslíbení:

- *Učiním tě velkým národem, požehnám tě, velké učiním tvé jméno. Staň se požehnáním! Požehnám těm, kdo žehnají tobě, prokleji ty, kdo ti zlořečí. V tobě dojdou požehnání veškeré čeledi země. (Gn 12,2-3)*

Bůh slíbil Abramovi, že zajistí jeho budoucnost, že se o něj postará – požehná mu, zahrne ho svou přízní, vyvýší jeho jméno, bude ho chránit a provázet a Abram bude středem Božího zájmu. Abram na tato zaslíbení reagoval vírou, vyšel z Uru a později z Cháranu a šel do země, o které mu Bůh slíbil, že mu ji dá. A kam přišel, tam uctíval Boha. Chválil ho a vzýval Jeho jméno. Abram se cele spolehl na Hospodinova zaslíbení a výsledkem byla chvála.

Ale brzy přišla první zkouška. Ačkoliv Abram dostal veliká a vzácná zaslíbení, tak tato zaslíbení neznamenal život v bavlnci. Boží zaslíbení neznamenají ani pro nás život v bavlnci. Bůh přichází a zkouší naší víru. Tyto zkoušky nepřicházejí kvůli Bohu, protože by nás neznal. Jen On sám

jediný zná lidské srdce (1Kr 8,39). Tyto zkoušky přicházejí kvůli nám a kvůli naší víře – abychom rostli ve víře a v poznání našeho Pána.

Zkoušky se nevyhýbají nikomu a nevyhnuly se ani Abramovi. Byl nazván přítelem Božím (Jk 2,23), byl požehnaný nad jiné, dostal zaslíbení jako nikdo jiný a přesto v jeho životě vidíme celou řadu bojů, těžkostí a zkoušek.

- ***I nastal v zemi hlad. Tu Abram sestoupil do Egypta, aby tam pobyl jako host, neboť na zemi těžce doléhal hlad. (Gn 12,10)***

První verš našeho textu nás uvádí do situace Abrama. Přišla první zkouška – hlad. Vzpomínáte si, co přivedlo Abramova vnuka Jákoba a celou jeho rodinu do Egypta, kde vládl Jákobův syn Josef? Hlad. Tady máme podobné schéma. V Kenaánu zavládl hlad. Těžce doléhal na celou zemi, byl tíživý (ČSP). Bůh vyvedl Abrama z Uru Kaldejského, potom z Cháranu, kde se na nějaký čas usadil a kde se mu vedlo dobře, protože tam získal mnoho majetku, dobytka i lidí a vedl ho do Kenaánu. Nevíme přesně, jak dlouho strávil Abram v Kenaánu, ale když tam nějaký čas pobyl, tak v zemi zavládl hlad. To byla zkouška víry pro Abrama.

Tento první verš nás uvádí do situace a souhrnně popisuje, co se dělo ve zbytku kapitoly. Když nastal v zemi hlad, tak Abram sestoupil do Egypta. Učenci se rozcházejí v názoru, zda měl Abram jít do Egypta či nikoliv. Někteří jsou toho názoru, že měl čekat na Boží zaopatření v Kenaánu. Na druhé straně vidíme, že Jákoba a jeho rodinu Bůh zaopatřil tím, že je poslal do Egypta.

V Egyptě došlo k mnoha špatným věcem, ale Písmo nám nikde neříká, že by bylo chybou, že Abram sestoupil do Egypta. A to by pro nás mělo být směřodonné. Otázka, kterou bychom si tedy nad tímto měli klást, by tedy neměla znít: Kam? Ale: S kým?

1. Abram spoléhá na člověka (Gn 12,11-13)

- ***Když už se chystal vejít do Egypta, řekl své ženě Sáraji: „Vím dobře, že jsi žena krásného vzhledu. Až tě spatří Egyptané, řeknou si: ‚To je jeho žena.‘ Mne zabijí a tebe si ponechají živou. Říkej tedy, žeš mou sestrou, aby se mi kvůli tobě dobře dařilo a abych tvou zásluhou zůstal naživu.“ (Gn 12,11-13)***

Abram se spolehl na Egypt

Vidíme, že když nastal hlad, Abram hledal záchranu nikoliv u Boha, ale v Egyptě. Sestoupení do Egypta samo o sobě nemuselo být ničím špatným – tak jako dnes není nic špatného na tom, jít k lékaři nebo si platit zdravotní a sociální pojištění. Není to o tom, že bychom nevěřili Bohu, že se o nás nepostará, ale že vkládáme všechno do Božích rukou. Bůh nás ve svém Slově vede k zodpovědnému životu (1Te 4,11-12).

Abram byl pilný a pracoval. Dobře to vidíme na jeho pobytu v Cháranu, kdy se domohl majetku i duší (v. 5). Tady jsou ale nějaké vnější okolnosti, které mu znemožňují pokračovat v životě, který je před Bohem bezúhonný. Abramovo řešení zní: Vydám se do Egypta.

Všimněte si v textu, že Abram si nemyslel o Egyptánech nic dobrého – mne zabijí a tebe si ponechají živou! Nevíme nic o tom, na čem tento svůj

názor Abram zakládal. Víme, že se ukázal ne zcela nepravdivý. Ale na tom, co se odehrálo se Sárají, nesl Abram svůj nezanedbatelný díl. Přes svůj názor na Egypťany se Abram rozhodl sestoupit do Egypta. Z místa uctívání sestupuje do míst, kde očekává vraždu, smilstvo, hřích. Abram plní svou mysl těmito věcmi a to ho vede k tomu, že chce použít svou ženu jako prostředek své záchrany:

Abram hledá záchranu ve své ženě

Abram nutí svou ženu k tomu, aby neříkala celou pravdu, aby sám sobě zachránil život. Řekni to a to, aby se mi kvůli tobě vedlo dobře. Abram se skutečně projevuje jako neskutečný sobec. Nejde o to, co je pravda, ale jde hlavně o vlastní kůži. Sáráj byla Abramovou nevlastní sestrou, byla dcerou jeho otce Teracha, takže když měla říkat, že je sestrou Abrama tak to nebyla lež. Ale nebyla to také **celá** pravda. Sáráj byla Abramovou manželkou. To byla skutečnost, která byla rozhodující, a vidíme, že Abram o tom dobře věděl, a že právě toto mělo zůstat utajeno. Proto můžeme jasně prohlásit, že Abram nutil svou ženu lhát o svém legitimním vztahu k ní.

Spirála hříchu

To, co tady sledujeme, je velice poučné. Vidíme zde spirálu hříchu. Roztáčí se kolotoč, který na sebe nabaluje další a další věci. Abram chytře manipuluje svou ženou – abych tvou zásluhou zůstal na živu. Nebudeš úplně lhát – bude vlastně pravda, a navíc – to bude tvoje zásluha, když se mi povede dobře. Dobře tento kolotoč hříchu popisuje Jakub:

- *Každý, kdo je v pokušení, je sváděn a váben svou vlastní žádostivostí. Žádostivost pak počne a porodí hřích, a dokonáný hřích plodí smrt. (Jk 1,14-15)*

A víte, co potom dodává? Podívejte se:

- *Neklamte sami sebe, milovaní bratří! (Jk 1,16)*

Pokud maličko povolíme hříchu, tak nás začne zaslepovat a snadno a rádi budeme oklamávat sami sebe i druhé. Abram se snažil přesvědčit svou ženu, že to bude k jeho prospěchu, když jí prodá do harému jiného muže. A nejenom, že o tom Abram přemýšlel – toto hříšné smýšlení ho zaslepilo natolik, že tyto věci nakonec také zrealizoval.

2. Abram hromadí své hříchy (Gn 12,14-16)

Abram se Sárají vešli do Egypta. Abramovi bylo více než 75 let a Sáráj byla o deset let mladší. Sáráj zemřela ve 127 letech, takže v 65 letech byla zhruba uprostřed svého života. Říkám tyto věci proto, abychom si lépe uvědomovali, jak Abramova slova, tak také to, co se dělo v Egyptě:

- ***Když pak Abram vešel do Egypta, spatřili Egyptané tu ženu, jak velice je krásná. Spatřila ji také faraónova knížata a vychválila ji faraónovi. Byla proto vzata do domu faraóna. (Gn 12,14-15)***

Zradil vlastní ženu

Abram zrazuje svou vlastní ženu. Sáráj byla vzata do domu faraóna. Jak se zdá, tak Abram nijak neprotestoval. Boží slovo prostě konstatuje – byla vzata. Nezdá se, že by Abram svou ženu nějak bránil. Šlo mu o

vlastní kůži. Toto je jeden z nejtragičtějších příběhů o manželství v Písmu. Místo aby bránil svou vlastní ženu, tak ji Abram vyměnil za své pohodlí, za svůj klid, za bohatství, přátelství s faraonem.

Pro Abrama nebyla Sáráj „klenotem po Pánu Bohu nejvzácnějším“, jak to napsal Jan Amos Komenský o své manželce, ale byla pro něj obchodním artiklem, zbožím, které vyměnil za velbloudy a osly. Abram se zachoval jako osel, když takto jednal se svou ženou. Jeho chování je neomluvitelné. Podívejte se, co Bůh říká o manželce:

- *Proto i muži mají milovat své ženy jako své vlastní tělo. Kdo miluje svou ženu, miluje sebe. (Ef 5,28)*

Je úžasné vidět, jak Bůh přikazuje milovat bližního a manželům přikazuje (ne doporučuje nebo radí, ale přikazuje) milovat svou ženu jako sebe sama. Nikde v Písmu nenajdete výzvu milovat sebe sama, jak to radí tzv. křesťanská psychologie. Ale – kdo miluje svou ženu, miluje sebe.

Abram zradil svou ženu. Dnes muži neprodávají své ženy do harémů druhých mužů, alespoň ne běžně v naší společnosti, ale snadno prodají své vlastní manželky za své vlastní zájmy, za své koníčky, za své přátele, za svou práci, za jiné ženy, nebo své vlastní sny a představy. Abram nejen, že zradil svou ženu, které jistě slíbil věrnost, s níž uzavřel smlouvu, ale také:

Podvedl faraona a jeho knížata

Tento podvod byl dlouho dopředu plánovaný. Musíme říct, že Abram neplánoval vydělat nějaké bohatství na tom, že Sáráj bude prohlašovat, že je jeho sestra. Ale nezištné jeho jednání také nebylo – chtěl zachránit

svůj život a chtěl, aby se mu vedlo dobře. A když přišli služebníci vládce Egypta, aby odvedli Sáráj, tak nenašel odvahu říci jim pravdu. Nechal je v klamu. Všechny je podvedl. Když Abram zradil svou ženu a podvedl faraona, tak tím také:

Zapřel svého Boha

Bůh dal Abramovi manželku, dal mu zaslíbení, dal mu svou přízeň, dal mu slib, že ho bude chránit, slíbil mu, že z něj udělá veliký národ. Tady to skoro vypadá, jako kdyby chtěl Abram pomoci Bohu naplnit toto zaslíbení tím, že se zbaví své neplodné ženy. *Teď mě, Bože, připravili o mou manželku, tak mi můžeš dát jinou a naplnit konečně své zaslíbení.*

Ostatně ono to v jednu chvíli skutečně vypadá, jako že se naplňuje Boží zaslíbení, jako že je všechno v tom nejlepším pořádku:

- ***[Faraon] kvůli ní prokázal Abramovi mnoho dobrého, takže měl brav a skot a osly i otroky a otrokyně i oslice a velbloudy. (Gn 12,16)***

Abram si mohl snadno myslet – to je konečně to požehnání, které mi Bůh zaslíbil. Z Abrama se stává velmi bohatý muž. Nebylo to nic složitějšího – stačil takový malý podvůdek a bylo to. Jenom řekl, že jeho žena není jeho ženou a – prodal jí! Abram zapřel svou ženu i svého Boha. Ale Bůh sám sebe nezapřel:

- *Jsmeli nevěrní, on zůstává věrný, neboť nemůže zapřít sám sebe. (2Tm 2,13)*

To neznamena, že Bůh nevidí nevěru, že Bůh si nevšimne, když proti Němu hřešíme nebo Ho zapíráme. Neznamena to, že když jsme křesťané,

tak můžeme hřešit, protože Bůh je přece věrný a vždycky nám odpustí. To rozhodně ne. Takové smýšlení ať je daleko od každého z nás, od každého, kdo vzývá jméno Páně! Boží věrnost se projevuje tím, že nám dává sklízet, co jsme zasel:

3. Každý sklízí, co zasel (Gn 12,17-20)

Bůh zůstal věrný a v našem příběhu se Jeho věrnost projevuje velice jasným způsobem. Každý aktér našeho příběhu sklízí, co zasel:

Farao

- ***Ale faraóna a jeho dům ranil Hospodin velikými ranami kvůli Abramově ženě Sáraji. (Gn 12,17)***

Farao si vzal, co se mu zlíbilo. Kromě toho, že jednal násilnicky, zde byly další dvě věci, které byly velmi zlé v Hospodinových očích:

1. Sáráj byla vdaná žena. Kdyby farao spal se Sárají, tak by se dopustil cizoložství. Sáráj by se dopustila cizoložství a Abram k obojímu zůstal lhostejný. Jako kdyby se ho to ani netýkalo. Ale lhostejnost k hříchu se jen velmi málo liší od toho hříchu samotného. „Kdo ví, co je činit dobré, a nečiní, má hřích“ (Jk 4,17).

2. Sáráj byla žena zaslíbení. Možná to v tuto chvíli nebylo ještě úplně jasné, ale jak budeme postupovat textem, tak uvidíme, jak Bůh stále více ujasňoval, že to bude Sáráj, z níž vzejde zaslíbené potomstvo Abramovo. Nebude to dům damašského Eliezera, nebude to Izmael, ale „*[ze Sárý] ti dám syna; požehnám ji a stane se matkou pronárodů a vzejdou*

z ní králové národů“ (Gn 17,16). Kvůli zaslíbení, kvůli své věrnosti, stihl Bůh faraona velikými ranami. Nejenom faraona, ale celý jeho dům.

Sáraj

Sáraj jednala, jak jí Abram přikázal. Nemůžeme schvalovat její jednání. Lhala a to je hřích. Takže částečně také svou zásluhou se ocitla tam, kde být nechtěla. Ale Bůh nedopustil, aby se jí cokoliv stalo. Z ní měl vzejít zaslíbený potomek – nemohl vzejít ze smilstva, nemohl vzejít ze vztahu, který by byl poškozen nějakou podobnou nemorálností. Proto Bůh chránil Sáraj. Ale ani pro ni to nebylo jednoduché.

Také Sáraj musela sklízet to, co zasela. Souhlasila, že nebude říkat pravdu o svém manželovi, ale jen polopravdu a tak se ocitla v domě faraona. Zakusila velice trpké odloučení od manžela. A nakonec musela s pravdou ven. Byla to pravděpodobně Sáraj, kdo řekl faraonovi pravdu. 17. verš ukazuje, že kvůli ní Bůh ranil faraonův dům velikými ranami.

- ***Farao tedy Abrama předvolal a řekl: „Jak ses to ke mně zachoval? Proč jsi mi nepověděl, že to je tvá žena? Proč jsi říkal: ‚To je má sestra‘? Vždyť já jsem si ji vzal za ženu. Tady ji máš, vezmi si ji a jdi!“ (Gn 12,18-19)***

Zde už je jasné, co se stalo. Farao si předvolává Abrama a jedná s ním na rovinu. Skoro to vypadá, že je v tuto chvíli morálnější než Abram. Někdy na to lidé poukazují a říkají, že někteří lidé, kteří neznají Krista, budou morálně lepší, než následovníci Kristovi. Myslím, že za určitých okolností k tomu může – spíše ojediněle – dojít. Ale když se podíváme

důkladněji do Písma na to, jak jsou popisováni následovníci Krista, tak si můžeme takovou myšlenku připustit k tělu jenom velmi, velmi omezeně.

- *Neboť pravím vám: Nebude-li vaše spravedlnost o mnoho přesahovat spravedlnost zákoníků a farizeů, jistě nevejdete do království nebeského. (Mt 5,20)*
- *Což nevíte, že nespravedliví nebudou mít účast v Božím království? (1K 6,9)*
- *... ti, kteří takové věci dělají, nebudou mít podíl na království Božím. (Ga 5,21)*

Abram

Také Abram sklízí, co zasel. Zatím je to jenom malá bouře, ale zanedlouho z ní bude uragán, který smete mnoho v jeho vlastním životě.

- *A faraó o něm vydal svým lidem příkaz. Vyhostili jej i jeho ženu se vším, co měl. (Gn 12,20)*

Abram nepřišel o to, co měl. Faraó mu všechno ponechal. I Sáraji. Na začátku šestnácté kapitoly uvidíme, že Sáráj měla egyptskou otrokyni Hagaru. Je docela dost možné, že Hagara byla faraonovým darem Sáraji. Abram utekl před hladem mezi hříšníky, aby si mezi nimi nasýtil břicho. Nyní je sice s plným žaludkem, ale také s kopcem ostudy vyhoštěn z Egypta.

4. Abram se vrací k Bohu (Gn 13,1-4)

Abram je vyhoštěn z Egypta. A tak se vrací zpátky do Kenaánu. Už zde není žádná zmínka o hladu. Ten hlad z desátého verše byl skutečně zkouškou, která měla být školou víry pro Abrama a Sáráj.

- ***I vystoupil Abram z Egypta se svou ženou a se vším, co měl, do Negebu; byl s ním i Lot. Abram byl velice zámožný, měl stáda, stříbro i zlato. (Gn 13,1-2)***

Abram vystoupil se svou ženou a se svým synovcem. Máme tady zmínku o tom, že Abramův podvod byl věcí veřejnou. Jeho synovec Lot se učil od Abrama špatným věcem. Tento příběh nám ukazuje, že hřích nikdy nechodí sám, není nikdy záležitostí osobní, která by se netýkala nikoho dalšího. Tady zasáhl velice tvrdě jak Abrama, tak Sáráj, ale také faraona a celý jeho dům, a zcela jistě zasáhl také Lota, který byl s Abramem.

Abram se vrací z Egypta jako velmi bohatý muž. Odchází z Egypta s bohatstvím Egypta. Ale je to bohatství, které získal podvodem. Je to bohatství, které získal tak, že se chtěl zalíbit světu kolem sebe, faraonovi a jeho knížatům.

Ve třinácté kapitole uvidíme, jak Abramovo neprávem nabyté bohatství přineslo rozkol do jeho vlastní rodiny. Musel se rozejít s Lotem – což asi nebylo úplně na škodu, ale majetek, který získal podvodem, mu nepřinesl požehnání a radost. Všechno, co si odnesl z Egypta, mu nakonec přineslo problémy. A nejenom jemu! Ale zdá se, že se Abram přece jenom něco naučil:

- ***Postupoval po stanovištích od Negebu až k Bét-elu, na místo mezi Bét-elem a Ajem, kde byl zprvu jeho stan, k místu, kde předtím postavil oltář; tam vzýval Abram Hospodinovo jméno. (Gn 13,3-4)***

Abram se vrací tam, odkud vyšel. Do jeho života přišla zkouška, která prověřila jeho charakter a víru. Abram neobstál v této zkoušce, ale neznamena to, že prohrál. Jeho víra byla slabá a musel se ještě hodně učit. Ale jeho Bůh byl silný a hodně Abrama naučil. Bůh Abrahamův je věrný. Co slíbil, to také splní. Boží věrnost vidíme i zde. Bůh vede Abrama zpátky na začátek. Vede ho tam, kde začalo jeho selhání. V desátém verši Abram sestoupil dolů do Egypta – je to obrazné vyjádření, které používali Izraelci, ale v kontextu našeho příběhu je to také obrazné vyjádření pádu do hříchu. Abram padl. Ale na začátku třinácté kapitoly ho Bůh pozvedl a on zase vystoupil z Egypta. Činil pokání a vrátil se zpátky na Boží cestu.

Vrátil se na místo, kde začal jeho pád a vyrazil novým směrem – směrem k uctívání Boha. Znovu vzýval Hospodinovo jméno. Ani zmínka o tom, že by něco takového udělal v Egyptě. Tam spoléhal jen sám na sebe. Nyní se vrací na místo, kam byl povolán a odkud odešel. Jeho víra byla prověřena. Na víru, která není prověřena, se nedá spolehnout:

- *... aby se pravost vaší víry, mnohem drahocennější než pomíjející zlato, jež přece též bývá zkoušeno ohněm, prokázala k vaší chvále, slávě a cti v den, kdy se zjeví Ježíš Kristus. (1Pt 1,7)*

Minule jsme si kladli otázku, zda jsme se nezabydleli ve svém Cháranu. Nyní si musíme položit jinou otázku – zda jsme nezačali na cestě víry spoléhat sami na sebe, důvěřovat více svým schopnostem, svému obdarování, svému majetku, ... než samotnému Bohu, který nás povolal k tomu, abychom s Ním chodili.

Abram vzýval jméno Páně, pokořil se před Bohem, uctíval ho a znovu vložil všechno do Božích rukou. K tomu samému volá Pán Bůh také nás.

Aplikace

Hledání Boží vůle

Abram se bez rozpaků vydal do Egypta. Nezdá se, že by nad tím nějak uvažoval. Ale viděli jsme, že to pravděpodobně nebyla nejlepší volba. Přinejmenším to, co se odehrálo, bylo špatné a ukazuje, jak se **nemáme** rozhodovat. Podívejte se, k čemu vedlo Abrama jeho rozhodnutí sestoupit do Egypta.

1. *Vedlo ho to ke lži.* Ale Boží vůlí pro život křesťana nikdy není lež. Pokud se vydáte na cestu, o které víte, že vás povede ke lži, nebo k nějakým polopravdám, k tomu, že nebudete moci jednat v pravdě, tak můžete s jistotou vědět, že to není Boží cesta. Žádná lež nemůže nikdy zlepšit situaci člověka – vždycky povede jenom k horším věcem a k dalším lžím a kompromisům.

2. *Spoléhání na vnější věci,* na tělesné věci, na lidi, postavení, majetek, tituly... To je cesta pýchy, která je nám všem velice blízká. Žádný člověk není imunní vůči pýše. Pýcha znamená, že nechceme spoléhat na Boha, ale na něco jiného.

3. *Podvodné jednání.* Pokud můžete něčeho dosáhnout, ale ten způsob není úplně čistý – a tady musíme zdůraznit, že měřítko světa a měřítko Boží jsou často diametrálně odlišná – pokud nemůžete jednat čistě před Boží tváří, tak nejdete po správné cestě. V naší společnosti to může být otázka socialistické mentality, kdy máme pocit, že tady jsou věci, které nemají svého majitele a my je můžeme používat podle své libosti. Mnoho zaměstnanců takto přistupuje k majetku nebo času svého

zaměstnavatele, kdy zneužívají věci nebo pracovní dobu pro osobní účely nebo obohacení. Studenti často vydávají za své vlastní práce takové, které si stáhnou z internetu a mají pocit, že splnili svou povinnost, když práci odevzdali jako vlastní.

Pokání

Pokud se vydáme špatnou cestou, pokud upadneme do hříchu, pokud zapřeme svého Boha, tak nás Duch Boží volá k pokání. Na tomto příběhu ze života Abrama můžeme vidět, jak moc hřích zaslepuje člověku oči a jak důležité je činit pokání okamžitě. Není člověka, který by nehřešil. A pokud si to někdo sám o sobě myslí, tak klame sám sebe a dělá z Boha lháře (1J 1,9).

Nečekejte na to, až vás vyženou z Egypta, nečekejte na to, až někdo odhalí váš hřích, protože na někoho dalšího dopadnou kvůli vašemu hříchu těžké věci, ale běžte hned k Bohu, vyznejte mu své hříchy, opusťte je a přijměte z Jeho rukou odpuštění. Bůh je milosrdný Bůh a odpouští nám naše hříchy. I my máme odpouštět těm, kdo se provinili proti nám. Přesto potřebujeme rozumět tomu, co to hřích je a jak strašlivá je jeho moc. Bůh odpustil Abramovi i Sáráj. Ale představte si, s jakou bolestí a zklamáním se museli vyrovnávat. Hřích má své důsledky.

Bůh pokořil jejich pýchu a trochu narovnal jejich charakter. Ale – jak dlouho to asi mohlo trvat, než spolu zase mohli normálně mluvit a normálně žít? Jak dlouho to mohlo trvat, než se mohli podívat jeden druhému do očí?

Ten příběh je o nás – je o naší pýše, je o našich lžích, je o našich selháních. Je o selhání nás, manželů, kteří nemilují své manželky na prvním místě hned po Bohu. Je to příběh každého z nás, když nechceme mluvit pravdu se svým bližním a raději se rozhodneme ne přímo pro lež, ale pro takovou polopravdu. Kdykoliv k tomu dojde v našem životě, tak musíme činit pokání. Vyznat takové věci Bohu a někdy i lidem, omluvit se, prosit za odpuštění, opustit je a jít novou cestou. Bůh je věrný.

Kdykoliv padáme do hříchu, tak nám to ukazuje, že jsme se vzdálili od Boha, že jsme opustili Boží oltář, že jsme skončili s uctíváním.

Uctívání

Chcete-li chodit ve svatosti před svým Bohem, chcete-li zůstat před Jeho tváří, tak neodcházejte od oltáře, který jste zasvětili Bohu. Stejně jako na začátku to není o tom „Kde?“, ale daleko více o tom „S kým?“. Není to o místě, ale o přítomnosti Pána Ježíše Krista. Je to o zůstávání v Kristu, je to o uctívání.

Abram opustil oltář, který postavil, přestal vzývat Hospodinovo jméno a docela nenápadně se začal vzdalovat Bohu. V Kenaánské zemi nebyl na lepším místě než v Egyptě – a my to uvidíme už brzo v knize Genesis. Některá místa tam byla tak hrozná, že na ně přišel náhlý Boží soud (Sodoma, Gomora). Ale v Egyptě byl Abram v bezbožné společnosti bez Boha, zatímco v Kenaánu byl sice také v bezbožné společnosti, ale s Bohem. U Božího oltáře, v uctívání a vzývání Pána.

Moji milí, zůstávejte ve společenství s Pánem Ježíšem Kristem bez ohledu na okolnosti, v nichž se nacházíte. Přijdou chvíle, kdy to bude

hodně těžké, chvíle, které prozkouší vaši víru. Zůstaňte pevní! Kvůli svým manželům, kvůli svým manželkám, kvůli svým dětem, rodinám, bratrům a sestrám v církvi. A především – kvůli svému Bohu, který je věrný a u Něhož vždycky najdete sílu.

- *... a jsem si jist, že ten, který ve vás začal dobré dílo, dovede je až do dne Ježíše Krista. (Fp 1,6)*

Amen.

JAK MÁME BOHA SPRÁVNĚ UCTÍVAT?

Peter Smith

Článek na stránkách Reformace – [zde](#).

- *Hledej blaho v Hospodinu... (Ž 37,4)*

Dneska budou po celém světě milióny lidí uctívat Boha. Někteří půjdou do kostela, kde hoří svíčky a kadidlo při rituální bohoslužbě. Jiní budou nadšeně zpívat, mluvit zvláštními jazyky a válet se po zemi. Slyšel jsem o sborech, kde členové praktikují věci, které nazývají „svaté krkání a dokonce zvracení“. Další lidi však zůstanou doma se svou rodinou a budou uctívat Boha.

Ale jak bychom měli Boha uctívat? Máme svobodu společně uctívat, jak chceme, nebo jsou kritéria, která by nás mohla nasměrovat? Dneska si ukážeme, jak si náš Bůh přeje, abychom ho uctívali.

Minulou neděli jsme viděli, jak vypadá osobní uctívání přijatelné našemu Bohu. Uvědomili jsme si, že **pravé uctívání by mělo zahrnout každou oblast našeho života – práci, školu, manželství i vychovávání dětí**. Potom jsme probrali to, jak Bohu milé uctívání musí být v duchu a v pravdě.

Tento týden jsem se modlil za to, aby každý z nás vroucně Boha uctíval. Prosil jsem Boha za to, abychom horlivě oslavovali Boha a v důsledku toho měli hlubokou radost. Pán Bůh je všude a přeje si,

abychom všude chválili Jeho slávu. V této souvislosti zní zásadní otázka, „**Musíme chodit do církve, abychom Boha uctívali?**“ Jasná biblická odpověď je, naprosto ne.

Viděli jsme, jak Ježíš ženě u studny oznámil, že místo uctívání není vůbec podstatné. Tak je možné, aby v neděli křesťané Boha uctívali v lesích, nebo doma jako rodina. Člověk může zůstat doma a poslechnout si duchovní program v televizi nebo v rádiu. Je také možné si přečíst úsek z Bible nebo kázání v křesťanském časopise, a někdy je to daleko lepší než to, co by slyšeli v církvi!

Ale je zřejmé, že by nebylo možné Boha společně uctívat, pokud by se jednotliví křesťané neshromažďovali s jinými křesťany. Takže položíme otázku jinak.

Je potřeba, aby se každý křesťan pravidelně shromažďoval s nějakým sborem věřících?

Podívejme se do Bible, abychom viděli důležitost a nádheru společného uctívání. Skutky 1,13-14 – kam šli Ježíšovi učedníci ihned po jeho nanebevstoupení? Šli domů? Ne. Text nám říká, že „když přišli do města, vystoupili do horní místnosti domu, kde pobývali... Ti všichni se svorně a vytrvale modlili spolu s ženami, s Marií, matkou Ježíšovou, a s jeho bratry.“ Proč se shromáždili? Bylo jim to nějak přikázáno? Ne. Oni prostě cítili svou potřebu být spolu a modlit se. Bůh svému lidu dává takovou touhu.

Druhá kapitola Skutků nám ukazuje, jaká byla situace, když začala novozákonní církev. V prvním verši druhé kapitoly čteme, že „když nastal den letnic, byli **všichni shromážděni na jednom místě.**“ Nebylo to přikázané, nemuseli se setkávat, ale chtěli. Chtěli jen jako věřící strávit čas spolu. A během shromáždění prožili úžasný Boží dotyk. Všichni byli naplněni Duchem Svatým. Skoro ihned, tři tisíce lidí uvěřilo, a přidalo se k nim. Být křesťanem hned od začátku církve znamenalo aktivní příslušnost do společenství věřících.

Křesťané si dobře pamatovali, jak se jejich praotcové často společně shromažďovali, aby uctívali Boha. Není možné si toho nevšimnout v Žalmech:

- *Vzdám ti chválu **ve velikém shromáždění** a budu tě chválit před početným lidem. (Ž 35,18)*
- *Haleluja. Chválu vzdávám Hospodinu celým srdcem, **v kruhu přímých**, v shromáždění. (Ž 111,1)*
- *Haleluja. Zpívejte Hospodinu píseň novou, **jeho chválu v shromáždění věrných!** (Ž 149,1)*

Víme, že žalmy byly používány jako zpěvník při společném uctívání? Věřící ve Starém i v Novém Zákoně dobře chápali důležitost společného uctívání. Je normální a zdravé, že bratři a sestry v Boží rodině chtějí být spolu.

A co kdyby to křesťan nechtěl nebo zanedbával? Tak něco není v pořádku v jeho vztahu s Bohem a musí dbát varování autora Židům: „Zanedbávejte společná shromáždění, jak to někteří mají ve zvyku, ale napomínejte se tím více, čím více vidíte, že se blíží den Kristův.“ (Žd

10,25). Tak, Boží plán a přání je, aby se jeho děti shromažďovaly v místních sborech.

Ale jak má vypadat místo, kde se křesťané shromažďují k uctívání Boha?

Jinými slovy, kde se máme setkávat? Podle důkazů v Novém zákoně se raná církev setkávala na různých místech. Ve Skutcích 2,46 čteme, že „každého dne pobývali svorně **v chrámu i po domech...**“ Římanům 16,5 nám ukazuje, že se jeden křesťanský sbor pravidelně shromažďoval v domě Prisky a Akvily. Pamatujete si, kde apoštol Pavel, když byl v Makedonii, našel modlitebnu a mluvil k ženám? Na břehu řeky ve Filipech. A v důsledku tohoto shromáždění v přírodě se stala prvním křesťanem v celé Evropě – Lýdia.

I když v roce 70 Židovský chrám byl zapálen a úplně zlikvidován, společné uctívání křesťanů nepřestalo. Navzdory krutému pronásledování římskými císaři, se křesťané scházeli spolu po domech, v lesích, jeskyních i dokonce v katakombách.

Když jsem studoval na semináři, měl jsem možnost dělat kurs přímo v Izraeli a se dívat potom na katakomby v Římě. Katakomby jsou neuvěřitelně hluboké, dokonce 8 pater, a tunely vypadaly jako obrovský labyrint. Podle historie, kvůli pronásledování se tam schovávali křesťané, nejen aby pohřbili své mrtvé gladiátory, kteří byli císařem předhozeni lvům. Tam se také shromažďovali, aby společně mohli uctívat Boha.

Viděli jsme kresby na zdech: symboly ryb, písni, a obrázky jejich oslavy večeře Páně. Dodnes mám z toho velký dojem. Takoví křesťané Boha horlivě a společně uctívali a nechali pro nás výzvu.

Společné uctívání je tak důležité v celém Novém Zákoně, že těžko najdeme zmínku o křesťanech, kteří nejsou aktivně zapojeni do nějakého společenství křesťanů. Proč? Protože rozuměli tomu, že Bůh uskutečňuje svůj nejvyšší záměr – ukazovat svou slávu – skrze místní sbory věřících!

Jak by mělo probíhat společné uctívání v místním sboru?

Podívejme se do druhé kapitoly Skutků, abychom se dívali na společné uctívání církve v prvním století. Petr mocně kázal evangelium a mnoho lidí se k Bohu obrátilo. Mnoho!

- *Ti, kteří radostně přijali jeho slovo, byli pokřtěni a bylo přidáno toho dne asi tři tisíce duší. Vytrvale poslouchali učení apoštolů, byli spolu, lámali chléb a modlili se. (Sk 2,41-42)*

1. Boží slovo

Na prvním místě bylo **Boží slovo**. Shromáždili se, aby slyšeli Boží hlas skrze jeho slovo. Je však tendence ve sborech, obzvláště na západě, povýšit slovo lidí nad slovo Boží. Legrační příběhy, drama, i zábavné hry často zaberou víc a víc času ve sborech a lidé jen slyší šeptání z Božího slova. To bylo nebezpečné i pro sbor v Efezu. Proto apoštol Pavel zapřísahal kazatele Timotea,

- *Hlásej Slovo, přicházej s ním vhod či nevhod, usvědčuj, domlouvej, napomínej se vši trpělivostí a s vyučováním. Neboť přijde doba, kdy lidé nesnesou zdravé učení, nýbrž si podle vlastních žádostí budou shromažďovat učitele, aby jim říkali, co je jim příjemné. (2Tm 4,2-3)*

Proč dáváme přednost Božímu slovu? Abychom byli naplněni velkými myšlenkami o Boží velikosti a z tohoto důvodu uctívali Boha! Proč každou neděli z Božího slova předčítáme nahlas? Má to specifický důvod z Písma? Je to zmíněno v Bibli? V první Tim. 4,13 Pavel Timoteovi vyučoval: „Než přijdu, věnuj se předčítání Božího slova, napomínání, vyučování.“

Tak v našem shromáždění máme pozorně poslouchat Boží slovo a potom budeme připravení se modlit a oslavit Boha. Nejvíce se radujeme, když je naše myšlení naplněné Božím slovem.

2. Chvály

V této souvislosti Pavel vzývá církev v Kolosis:

- *Nechť ve vás přebývá slovo Kristovo v celém svém bohatství: se vši moudrostí se navzájem učte a napomínejte a s vděčností v srdci oslavujte Boha žalmy, chválami a zpěvem, jak vám dává Duch. (Ko 3,16)*

Slovo „navzájem“ předpokládá, že křesťané musí být spolu, aby to uskutečnili. A v důsledku přebývání Božího slova v nás budou přetékat:

- žalmy – mají slova přímo z Bible,
- chvály – písně, které také uctívají Boha, ale nejsou přímo z Písma,
- zpěvy – chvály osobního svědectví, které vyjadřují Boží milosti.

Paralelní verš v Efezkým 5,19 zdůrazňuje stejnou pravdu takto, „ale plni Ducha zpívejte společně žalmy, chvalozpěvy a duchovní písně. Zpívejte Pánu, chvalte ho z celého srdce.“ Překlad Nové smlouvy ještě lépe vyjadřuje poslední větu takto: „svým srdcem zpívejte a hrajte Pánu.“ Neneseme Bohu nějaké mrtvé oběti. Naše společné chvály a modlitby skutečně vystoupí jako kadidla před Boží tvář.

3. Povzbuzování

Další část společného uctívání je **vzájemné povzbuzování a poučení jeden druhého**. Uctíváme Boha také prostřednictvím duchovních darů. Možná, že nevíte, jak vás Bůh obdaroval. Víte, nejlepší způsob, jak to zjistit, je sloužit. Vidíte nějakou potřebu ve sboru a chcete tomu nějak pomáhat? Služ a rozpoznáš, jak tě Bůh obdaroval. A to bude k Boží slávě a k růstu Božího těla. Platí to i pro děti. Sloužit jeden druhému ve sboru je Boží plán k vybudování Kristova těla. To je důvod proč autor Židům píše:

- *Mějme zájem jeden o druhého a povzbuzujme se k lásce a k dobrým skutkům. 25 Nezanedbávejte společná shromáždění, jak to někteří mají ve zvyku, ale napomínejte se tím více, čím více vidíte, že se blíží den Kristův. (Žd 10,24-25)*

Když odebereme uhlí z ohniště, co se stane? Rychle zhasne. Tak je to s lidmi, kteří se odtáhnou od ohně sborového života. Ve společném shromáždění máme možnost, abychom se rozhořeli pro službu Boží.

4. Dávání

Dávání Bohu je další příležitost, jak máme Boha uctívat. Filipský sbor to krásně prokázal a Pavel jim za to srdečně děkoval:

- *Mám všechno, a ještě mi přebývá. Jsem plně opatřen, když jsem přijal od Epafrodita to, co jste mi poslali, vzácnou vůni, oběť vítanou, Bohu milou. Můj Bůh naplní všechnu vaši potřebu podle svého bohatství v slávě v Kristu Ježíši. (Fp 4,18-19)*

Není to úžasné? Nebude jim nic chybět, protože první Bohu dali. Jsem přesvědčen, že jednotliví křesťané i sbory, kterým často chybí peníze a prostředky, nedávají Bohu to, co si zaslouží. Ale dávat Bohu je nejlepší investice na světě, která přináší zisk ihned a také navěky! 1 Kor 16,2 ukazuje, jak je potřeba systematicky dávat Bohu.

- *V první den týdne necht' každý z vás dá stranou, co může postrádat, aby sbírka nezačala teprve tehdy, až k vám přijdu.*

Mimochodem, děkuji za vaše štědré dávání Bohu. Potřebujeme jen se modlit, abychom věděli, jak moudře používat přebytek.

5. Misie

Společné uctívání také zahrnuje **investici do misií**. Antiochijský sbor byl velmi biblický a zakládali nové sbory. Je to pro náš malý sboreček dobrý vzor. Co se stalo, když se shromáždili? Duch Svatý je žádal, aby poslali misionáře.

- *Když konali bohoslužbu Pánu a postili se, řekl Duch svatý: „Oddělte mi Barnabáše a Saula k dílu, k němuž jsem je povolal.“ (Sk 13,2)*

A to bylo překvapení. I když jejich sbor ještě byl jako miminko v jeslích, Bůh rozhodl, aby své milované učitele poslali na misii. Proč? Aby jim a nám ukázal, že sbor musí být závislý na Bohu a ne na Pavlu anebo na Petru nebo komkoliv jiném.

Z toho pro nás vyplývá princip, že zdravý sbor musí od začátku být zaměřený ven na svět než dovnitř na sebe. Protože Boží plán je, aby více lidí se stalo ctiteli, kteří by se připojili ke společnému uctívání.

POD OCHRANOU MAJESTÁTU (1609—1618)

Ferdinand Hrejsa

Článek na stránkách *Reformace* – [zde](#).

Z knihy Česká reformace.

Po dosažení majestátu počal se rozvíjeti čilý církevní život na všech stranách již za Rudolfa II. a ovšem i za vlády Matyášovy (1611—1619). „Podobojí dle řádu seniorova“ (Bratří) a „Podobojí dle řádu administrátorova“ závodili spolu v církevní práci. V Praze osadníci jednotlivých farností, jež dosud spravovali kněží staroutrakvističtí starou konsistoří chránění, povolali si za faráře stoupence České konfese. Tak se dalo i v městech královských. Kněží staroutrakvističtí pak rádi byli vládou přijímáni na panství královská. Bratřím v Praze, kteří do té doby konali své bohoslužby v Praze jen po domech, poskytnuta na jich žádost dočasně kaple Betlémská, v níž pak konali přes odpor vládní své bohoslužby za hojného účastenství. Mimo to si vyžádali kostel sv. Benedikta a později universitní kapli Božího těla na německé bohoslužby, jež konal B. M. Corvin, a jichžto se účastnili i němečtí kalvinisté, cizinci v Praze dlící. Němečtí luteráni konali bohoslužby na Malé straně v kostele sv. Jana Křtitele (neboli M. Jana Husi) a na Starém městě u sv. Kříže, kde jich práci řídil r. 1611—1613 saský dvorní kazatel, přísný luterán Dr. Mat. Hóe z Hoeneggu, a zatím si vystavěli kostel u Salvátora na Starém městě

(1611—1614) a u sv. Trojice na Malé straně (1611-1613). V ten čas konány evangelické bohoslužby v Praze asi ve 30 kostelích a na venkově v Čechách asi v 500. Po vši české církvi nastal pevný řád. V čele církve stála konsistoř, v krajích arciděkani a děkanové, kteří dozírali na duchovenstvo v jednotlivých farnostech. Ustalovaly se řády církevní. Všude postupováno podle České konfese a schváleného Řádu. Školství byla věnována značná péče. Spravováno bylo universitou a jejím rektorem Bacháčkem. Stavové starali se o obnovení university a zvláště o znovuzřízení čtyř fakult; ale vyjednávání v té věci se vleklo zvláště pro finanční obtíže. Celkem jevil se všude utěšený ruch. Zřejmá byla i péče o kázeň v jednotlivých sborech i v celé církvi.

Ovšem nebylo lze jinak, nežli že dřívější nepořádky a spory nemohly být rázem odstraněny, nýbrž jen postupně. Ale konsistoř a zvláště defensoři vážně pečovali o nápravu. Největší nesnáz byla s urovnáním poměru jednotlivých krajních směrů, jež vlivem poměrů církevních v cizině se utvořily i uprostřed novoutrakvistů a Bratří. Mezi českými evangelíky totiž na pravém, konservativním křídle vedle hlavního proudu trvajicího věrně při České konfesi, vzrostli značně stoupenci směru luterského, na křídle pak levém stoupenci směru pokrokového, melanchtonsky „ortodoxního“ a dále již i radikálního, kalvínského. Směr „ortodoxní“ a kalvínský vzrostl zvláště mezi Bratřími. Obě ta křídla, luterské a ortodoxní až kalvínské, byla přes různost postupu ve hlavních věcech jednotná, stála proto na České konfesi a lišila se navzájem toliko v několika málo věroučných otázkách lidu celkem nepřístupných. Ale právě pro tyto otázky subtilní, hlavně o podstatě večere Páně, bylo mezi

osobnostmi stojícími v popředí obou křídel a zvláště mezi jejich bohoslovci, a i v samé konsistoři, dosti značné napětí, ač daleko ne takové, jako v zemích sousedních. Než i v Čechách oba ty směry zápasily o vedení české církve, směr ortodoxní a kalvínský v tichosti, směr luterský pak zjevně se domáhal postavení vedoucího, ne-li výhradního v české církvi, ztotožňuje Českou konfesi se svým směrem. Ale směr ten zůstával přece jen v menšině, a defensoři, mezi nimiž byly všechny směry zastoupeny, a zvláště i mírný směr novoutrakvistický, ortodoxní a bratrský, vedli k smíru a snášenlivosti. Proto se jednotlivě spory končily smírně. A tak se zdálo, že se vyvinou poměry čím dále tím urovnanější a utěšenější, a že pod volnou a snášenlivou Českou konfesi najdou místo vedle sebe různé směry evangelické, pokud jen zásadně budou státi na společném základě.

Ba bylo patrné, že mezi různými směry nastává sblížení, neboť nejen bylo víc a více slyšeti hlasy volající po svornosti a vzájemné snášenlivosti, ale bylo viděti, že zvláště Bratří si pilně hleděli, aby nemohli býti podezříváni z kalvinismu, třeba stáli na stanovisku ortodoxním, kalvinismu blízkém a s ním splývajícím, nýbrž aby svorni byli s ostatní církví českou. Konajíce služby Boží již valnou částí v kostelích, jež jim bratrští páni propůjčovali na svých kolaturách, tedy ne již jen ve sborech bratrských, omezených toliko na Bratří, ale v celých farnostech, zahrnujících veškeren lid podobojí, zaváděli arci obvyklé, ovšem poměrně jednoduché bohoslužební způsoby kostelní, a tak se bohoslužební způsob Jednoty připodobňoval ostatní církvi české. Zároveň sbory bratrské, které zůstaly omezeny jen na Bratří, na mnoha místech přestávaly vzrůstat i,

ba menšily se, ježto vedle evangelické církve obecně rozšířené, řídící se stejně evangeliem a usilující rovněž o řád a kázeň, již nebyly takovou nutností jako dříve, jedinou církví usilující vpravdě o život dle evangelia. Za těch poměrů v Jednotě samé, zvláště na Moravě, někdejší touha B. Augusty, aby Jednota splynula úplně s církví českou, nabývala i mezi kněžími, zvláště mladšími, vždy více půdy. Však požadavky, které kladl Blahoslav, mělo-li by dojít na takové splynutí, v církvi české opravdu se splňovaly, když vzrůstala, péče o řád i kázeň. Zvláště roku 1619 ozývali se na Moravě hlasové volající po spojení. „Spis mladých kněží bratrských v markrabství Moravském, starším jich předložený“, jehož snad ani mladý kněz J. A. Komenský nebyl dalek, radil, aby Jednota nejen se spojila, ale i splynula s ostatní církví českou na Moravě, aby její řád a kázeň uplatnil se v celé společné církvi. Pak prý by „nezahynula, ale dokonale se rozšířila“ v celé církvi české. Tak se zdálo, že mezi českými evangelíky. Bratří v ně počítajíc, bude čím dále tím zdravější vývoj na prospěch všeho národa.

Tím osudnější bylo, že strana podjednou (rozuměj katolická, pozn. red.), v jejichžto rukou zůstala vláda i nadále, a v jejímž čele stanul od r. 1612 arcibiskup Jan Lohelius, neuznávala poměrů církevních, majestátem uzákoněných, za trvalé a oprávněné. Pokládala svobodu náboženskou za prokletou a činíc nároky na výhradní svou oprávněnost v zemi v tichosti pokračovala v boji proti vítězné církvi české. Nejprve se snažila potlačit církve evangelickou na panstvích katolických, duchovních a královských, a pak i zmocnit se královských měst a získat některé pány. Proto dosazovali, zvláště Martinic a Slavata, na své kolatury kněží katolické a

na pomoc volali jezuity, arcibiskup pak Lohelius dle práva císařem mu propůjčeného obsazoval i nadále na panstvích královských fary kněžími buď staroutrakvistickými neb i katolickými. Na statcích pak duchoven-
ských bránili poddaným, jako arcibiskup ve Hrobích a opat broumovský v Broumově, stavět evangelické kostely. R. 1616 král prohlásil, že poddaní na statcích duchovenských nemají práva stavět si evangelické kostely, a králi že je volno, aby na svých statcích dosazoval kněží biskupského svěcení. Ve městech královských, kde vláda měla v ruce svrchovanou moc, zvláště v Praze, povzbuzovala vláda staroutrakvistické kněží, pokud tu byli, aby nedbali defensorů ani konsistoře, již byli podřízeni.

V Praze totiž, obzvláště ve farnosti týnské a mikulášské na Starém městě, byl dosavadním staletým nátlakem vlády směr staroutrakvistický poměrně nejvíce vypěstěn a udržen, a proto se vláda snažila tamní kněží odtrhnout od konsistoře a tím samé konsistoři v Praze odnímt půdu. Vskutku tamní kněží šli rádi svou cestou a zvláště konali na popud vlády přes zákaz defensorů r. 1613 procesí na Boží tělo a r. 1617 podali dokonce pamětní list vládě, žádající o ochranu vládní a pomýšlející na zřízení zvláštní staroutrakvistické konsistoře. Rok pak poté Jan Locika, kněz od sv. Mikuláše, konal na bílou sobotu 14. dubna procesí s posvěcenou hostií. To souviselo ovšem také s tím, že v ten čas nesmiřitelná strana katolická posílena byla nemálo přijetím Ferdinanda Štýrského za českého krále (6. června 1617) a jeho korunovací (29. června), a proto tím sebevědoměji a výbojněji hleděla v budoucnost. Věděla, že brzy všecka moc královská postavena bude ve službu církve římské v boji proti české církvi, a že ani majestátní list nebude budoucímu králi překážkou v

potlačování evangelického hnutí. Vláda brzy ještě ostřeji a nešetrněji postupovala ve prospěch církve katolické, zvláště proti poddaným, na statcích královských a duchovenských. Poddaní byli nuceni přijímat pod jednou. V Hrobích byl z rozkazu arcibiskupova chrám evangelický dokonce zbořen 11.-13. prosince 1617. Nadto místo držící katoličtí se snažili pomocí královských rychtářů, jichž pravomoc byla nařízením ze 4. listopadu 1617 značně rozšířena na úkor měst, oddělit města od stavů, vymanit je z moci defensorů, ba i defensory samy, zvláště městské, bud získat sliby, buď zastrašit. Poměry tak se přiostrhovaly, že evangeličtí stavové cítili se ve svém náboženství, majestátem zaručeném, ohroženi.

Proto defensoři svolali sjezd stavů podobojích na 5. března r. 1618, aby pojednali, co činit. Města, zvláště Praha, jsouce zastrašena nebo již ovládána tirády královskými, držela se zpět i se svými defensory. Přes to sešlo se 6. března hojně stavů podobojích s defensory. Doplnili počet defensorů valně již prořídly. Císaři pak sepsali žádost, by majestátní list byl zachováván, a příkoří způsobená byla odčiněna. Odročivše sjezd sešli se pak přes odpor vládní opět 21. května, aby vyslechli nepříznivou odpověď císařovu. Shromáždivše se tak hájit svobody církve české proti útiskům strany podjednou a vládním, stáli zřejmě v zásadním rozporu s vládou, jež tu svobodu potlačovala. Byla otázka, co činit. Vedení bylo v rukou osobností politicky radikálních, které sledovaly i své politické cíle. V čele jim stáli hrabě Jindř. Mat. z Thurnu, Václav Vilém z Roupova, Václav Budovec z Budova aj. Nemohouce cestou zákonnou, žádostmi a dovoláváním se platných zákonů, dojít práva a spravedlnosti pro ohromnou většinu v zemi, nastoupili po úradě v domě Albrechta ze

Smiřic v Menším městě Pražském na cestu svépomoci a násilí. Dne 23. května 1618 svrhli místodržící z hradu pražského. Nastoupili tak na cestu válečnou, v nížto šlo nejen o český trůn, ale i o bytí a nebytí české církve a o budoucnost českého lidu.

(16. června 1619) obnovena byla konsistoř 19. září 1619. Administrátorem stal se Jiří Dikastus, farář týnský, seniorem B. Jan Cyrill, třetí místo zaujal Dr. Garthius, luterský farář u Salvátora. V konsistoři směr luterský, s kterým staroutrakvisté splývali, nabyl značné váhy. Zdálo se, že vzroste ještě více, podporován jsa vlivy saskými.

Změna nastala volbou nového krále Fridricha Falckého 26. srpna 1619. Svazky pojící Čechy se Saskem byly tím přerušeny. Dr. Hoe v Drážďanech naříkal, že tolik krásných zemí, jež se odtrhly od západního Antikrista, stane se kořistí kalvinismu a Antikrista východního, a odvracel evangelická knížata německá, aby nepomáhala Čechům „kalvinistům“. Zato se vzmáhal v Čechách kalvínský vliv falcký. Lid vítal s radostí evangelického krále. Konsistoř podala mu latinské vydání české konfese. Při korunovaci působil administrátor Jiří Dikastus a s ním senior Jan Cyrill. S nadějí všichni očekávali budoucnost. S králem Fridrichem přišel do Čech dvorský kazatel Fridrichův Dr. Abraham Scultetus se zvláštním úkolem „pro církve pražskou“. Byl to muž sic vynikající, ale bez porozumění pro české poměry náboženské a zvláště pražské. Udržoval přátelský styk s Bratřími a ortodoxy mezi politiky v církvi a snažil se posílit příbuzné mu směry, ale nešetřil při tom citů obyvatelstva pražského, lpícího na bohoslužebném rázu dosud polostaroutrakvistickém. Král zabral pro svůj dvůr zámecký dóm

svatovítský, do té doby katolický. Scultetus, uráží se jeho katolickou výzdobou, sochami a obrazy, zvláště když viděl, že někteří vzdávají sochám těm poctu, dovedl toho, aby chrám byl přizpůsoben reformovaným bohoslužbám. Za přítomnosti krále a některých bratrských pánů byly nešetrným způsobem sochy a obrazy kaženy. Dne pak 25. prosince na Hod Boží vánoční konána byla v chrámě večere Páně dle falckého způsobu, v Čechách neobvyklého, a účastnili se jí i někteří bratrští páni. Lid pražský byl tím nemálo pobouřen, a luterští kazatelé kázali proti tomu. Další postup tím směrem na mnoha místech posílil směr kalvínský. Tak v Poděbradech byl podobně reformován tamní kostel. I jinde bylo tak postupováno. V Brně při příjezdu králově jednáno o odevzdání tamního jezuitského chrámu Bratřím. Ve Vratislavi pak povoleno bylo hloučku reformovaných, aby v hradním sále konali své bohoslužby. Tak se šířil směr kalvínský a směr ortodoxní, jemu blízký, přízní královou. Zvláště šlechta se poddávala náboženskému vlivu královu. Ale spolu odcizoval se mu pražský lid. Ani bratrští kněží, ač měli přízeň u dvora a byli falckému směru blízcí, nebyli ochotni odchýlit se od církve české a své sbory a bohoslužby upravit po způsobu falckém, a zvláště senior Cyrill neschvaloval svémocného postupu jednotlivých bratrských pánů a kněží tím směrem. Tenkrát asi vyšlo nové vydání bratrské agendy upravené na poměry kostelní, a v agendě té docela je zřejmý odklon od směru reformovaného. Bratří upravili si v tu dobu v Praze svůj vlastní chrám sv. Simona a Judy (v Dušní ulici), kterýž pak byl 14. června r. 1620 seniorem B. Mat. Konečným účelu svému odevzdán. Ale že byl příliš v ústraní, bratrští páni ujali se opuštěného kostela

jezuitského, odstranili z něho obrazy a sochy, a když 28. října 1620 bratři konali v Praze svou synodu, přiměli seniora Cyrilla, ač se vzdíral, a uvedli jej slavnostně do toho chrámu.

Luterští kazatelé, zvláště němečtí, zklamáni jsouce viděli, že za nové vlády vzmáhá se kalvinismus, i kázali proti kalvínskému učení. Ale vláda zakazovala kázat proti odchylným směrům, zvláště proti kalvinismu, a znesnadňovala kazatelům ze Saska přístup do Čech. Kazatelé luterští, tím více jsouce pobouřeni, naříkali pak do Německa, že „Scultetus, prorok kalvínského Molocha, v těchto místech víc uškodil evangeliu za půl roku, než jezuité za 50 let“. V samé konsistoři působením šířícího se kalvinismu na straně jedné a odporem stoupců luterského směru vznikalo napětí, nedůvěra a sváry.

Ale přese všechnen odpor vláda se snažila směr ortodoxní a kalvínský uplatnit zvláště na statcích královských. To doporučoval i Scultetus ve svém dobrém zdání ze 14. srpna 1620 za souhlasu některých českých pánů. Na místo kněží staroutravvistických a katolických dřívější vládou všude tam dosazovaných měli být uvedeni kazatelé ortodoxní. Ale již sami někteří čeští radové královští krále s toho zráželi. Zpráva však o takovém úmyslu vzbudila v konsistoři nepokoj a v lidu nedůvěru, že kalvínský duch chce „i papežstvo, i luterány, až i Jednotu bratrskou v království českém vykořenit“. Opravdu pronikal kalvínský směr, ne sice dosud jako církev, ale jako směr bohoslovecký na mnohých místech. Farnosti kalvínské nebylo v ten čas v Čechách žádné mimo královský dvůr a jeho zámecké kněžstvo, ale mezi českým kněžstvem směru ortodoxního byli jeho stoupcí a příznivci. Z jich okruhu vyšel tenkrát

český překlad Heidelberského katechismu prací Jakuba Akanthido-Mitisa. Řada českých kazatelů, zřejmě „ortodoxů“, přiklonila se tenkrát ke kalvinismu do té míry, že počtem asi 26 podali žádost králi a jeho kněžím, „aby oni reformáti pod ochranu hořejšího kněžstva uvedeni byli, poněvadž v konsistoři evangelické toliko luteráni s bratřími sedějí“. Oč tři léta před tím žádalo nejkrajnější pravé křídlo, kněží staroutrakvističtí, žádali nyní ti, kteří stáli na krajním levém křídle, chtějí se oddělit od církve české a vytvořit za ochrany královy a Scultetovy zvláštní církev reformovanou v Čechách. Ale král, vida vážnost poměrů a boje se vzrůstu konfesijních sporů, žádost tu po Scultetovi podal konsistoři se vzkazem, „aby ho Pán Bůh uchoval, že on nechce a nemíní žádné novoty v náboženství do tohoto království uvozovat“. Tak s toho sešlo.

Zatím na bojišti česká vojska ustupovala ku Praze před vítěznými vojsky Ferdinandovými. Nebylo to bez viny saského dvorského kazatele Hoeho, že Čechové zůstali opuštěni německými evangelickými knížaty. Hoe, získán byv císařskými sliby a dary, důvěřoval, že je s prospěchem luterských a staroutrakvistů, aby Ferdinand zvítězil. Sliboval císař, že, zvítězí-li, luterským se v Čechách nestane žádné příkoří, a že staroutrakvisté nebudou z náboženského míru vyloučeni. Posléze se vojska Ferdinandova octla před Prahou. V neděli dne 8. listopadu 1620 na Bílé Hoře rozhodnuto bylo o českém národě a o české církvi. Scultetus pak „strávil noc za mnohých starostí“ u nemocného přítele Pavla Žalanského, kazatele u sv. Jiljí, a z rána i s králem utíkal z Prahy. Církev česká a s ní celý národ vydán byl v ruce vítězův.

Pozn. red. (jk): Všimněte si, kam se dostala církev, která po celé šestnácté století byla klenotem české reformace. Všimněte si také toho, co ji dostalo na místo, kde se nakonec ocitla.

Církev, která po většinu doby své existence úzkostlivě dbala na čistotu učení a svatost života jednotlivých členů, rozvolnila na konci 16. století své standardy, takže během velmi krátké doby (od vydání Majestátu r. 1609 do bitvy na Bílé hoře r. 1620) jednota bratrská takřka splynula s utrakvistickou církví – s církví, od které se kdysi oddělila.

Samotný proces byl pozvolný a jeho počátky můžeme vidět kolem roku 1575, kdy došlo k sepsání české konfese, na němž se podíleli i bratři z jednoty. Ale nakonec to byly pragmatické a politické důvody, které obě tyto církve spojily dohromady. Byla to politická touha po společenském uznání (boj za uznání Majestátu), která vedla ke spojení bratří s ostatními nekatolíky a k hledání společné platformy, na které by mohli stavět při vyjednávání s králem. Takže ve výsledku byly to politické a mocenské touhy, které vedly k pádu a k definitivnímu zániku plodů české reformace.

Výsledkem politických ambicí byla porážka nekatolických stavů na Bílé hoře, a po Obnoveném zřízení zemském (1627 České země, 1628 Morava) 150 let tvrdé rekatolizace a pronásledování všech nekatolíků. A i když v r. 1780 toleranční patent přinesl určitou úlevu (došlo k povolení reformovaného a augsburského vyznání), trvalo to ještě dalších skoro sto let (do r. 1868), než došlo k zákonnému povolení i dalších náboženství,

včetně všech křesťanských skupin (jako byli baptisté, nezávislé sbory, jednota bratrská...), a následně ještě dalších 50 let (do r. 1918), kdy došlo k významné (nikoliv úplné) odluce státu a církve a zrovnoprávnění jednotlivých církví.

Přijměme to jako poučení i jako varování jak pro současnost, tak pro budoucnost.

VZHŮRU K NEBESŮM (25)

Elizabeth Prentissová

Článek na stránkách *Reformace* – [zde](#).

Dne 4. května.

Slečna Cliffordová přišla ve středu k nám na oběd. Její obdivuhodné uzdravení vzbudilo značnou pozornost a získalo Arnoštovi jakousi pověst, která mu není nevítána. Ne že by byl ctižádostiv – nežil člověk méně světský; ale jeho veliká ústupnost a skromnost tlumila světlo, jež začíná nyní svítit. Všichni jsme se těšili z návštěvy sl. Cliffordové. Ona je jednou z nejsvěžejších, nejoriginálnějších osob, s nimiž jsem se kdy seznámila – a uváděla nás v smích svými veselými slovy při každé přestávce při obědě. Ale tato živá povaha obrací se k vážným bodům životním s obdivuhodnou snadností a rychlostí, jak by snad každý měl dělat. Vzala jsem ji nahoru do mého pokoje, kde byl můj košíček s pracemi, a Helena nás následovala.

„Přinesla jsem Vám něco ke čtení, drahá pí. Elliottová,“ slč. Cliffordova začala v okamžiku, kdy jsme se usazovaly, „jež jsem právě zastihla, a jsem jista, že se Vám to bude líbit. Jeden šlechtic píše Fenelonovi a předkládá mu jisté otázky, a část těchto otázek s odpověďmi chtěla bych sdílet s vámi, jelikož se dotýkají z tak značné míry předmětu, o němž jsme často mluvily.“

1. Jak zasvětim své čistě nepodstatné záležitosti Bohu: procházky, pohostování a navštěvování, oblékání, drobné potřeby, jako umývání

rukou atd., čtení knih, práce, které musím konat pro své přátele, zábavy jiného druhu nebo takové věci, jako je kupování, dávání si šaty šít nebo vyjížďky. Chtěl bych mít jakési vodítko k svým modlitbám, anebo způsob, jak obětovat každou z těchto věcí Bohu.

Odpověď:

Nejlhostejnější skutky přestanou býti lhostejnými a stanou se dobrými, konáme-li je s úmyslem, že v nich řídit se budeme vůlí Boží. Bývají často lepší a čistší než některé choutky, které se zdají být ctnostnějšími. Předně, protože jsou méně v naší moci a více pod rozkazem Prozřetelnosti, jíž jsme nuceni poslouchat; za druhé, protože jsou jednodušší a méně vystaveny samolibosti; za třetí, protože oddáváme-li se jim s mírností, nacházíme v nich více umrtvení vlastních náklonností než v jistých nadšených skutcích, se kterými se mísí sebeláska; konečně, protože tyto malé příležitosti opakují se častěji a poskytují tajnou příležitost pro zužitkování každého okamžiku.

Není zapotřebí veliké námahy ani přemýšlení ke konání toho, co se obyčejně zve lhostejným skutkem. Stačí, povznese-li se duše jednoho okamžiku k Bohu, aby mu vzdala čest. Vše, co si Bůh přeje, abychom činili, a je jakoukoli částí všedního našeho života v našem povolání, může a mělo by být obětováno Bohu. Nic není nehodno Jeho než hřích. Cítíte-li, že nějaký skutek nemůže být věnován Bohu, uzavírejte z toho, že asi není hoden křesťana; aspoň nezbyvá než podezřívat ho a hledat světla o něm. Není možno mít zvláštních modliteb pro každou z těchto věcí, povznesení duše naší k Bohu stačí.

Při návštěvách, zakázkách a podobných věcech přidal bych k tomu pozdvižení duše ještě také modlitbu za milost, abych vše konal s umírněností a opatrně, neboť tu býváme zvlášť náchylní oddávat se příliš vlastnímu vkusu.

2.

V modlitbě nemohu soustředit své mysli, anebo jsou doby, kdy je má mysl rozptýlena a to často na dlouhý čas, prve než jsem toho postřehl. Přál bych si znát nějaký prostředek, kterak bych se stal její pánem.

Odpověď:

Budete-li věrně následovat právě uvedeného pravidla, vzpamatujete-li se, jakmile budete pozorovat rozptýlenost své mysli, dostane se Vám milosti té, že časem budete soustředěnější, zatím snášejte svoji nedobrovolnou rozptýlenost s trpělivostí a pokorou; nezasluhujete nic lepšího. Může překvapovat, že toto soustředění mysli je tak nesnadné pro člověka, který žil jako marnotratný syn daleko od Boha?

3.

Přál bych si vědět, je-li nejlépe poznamenávat si na své tabulce chyby a hříchy, jichž jsem se dopustil, abych snad jich nezapomněl. – Vzbuzuji v sobě kajícnost pro své chyby, jak jen mi to je možno; ale nikdy jsem necítil skutečný žal pro ně. Když se zkouším v noci, vidím osoby mnohem dokonalejší, než já jsem, naříkat na více hříchů, v sobě pak hledaje ničeho nenalézám; a přece je nemožné, že by při mně nemělo být příčin dost každodenně prosit za odpuštění.

Odpověď:

Měl byste se zpytovat každého večera, ale prostě a krátce. Smýšlení, k němuž vás Bůh přivedl, nedopustí, abyste dobrovolně dopustil se nějaké značnější chyby, aniž by ji svědomí připomínalo a vyčítalo. Co se týče malých chyb sotva postřehnutých, i když na ně zapomenete, to Vás nemusí obtěžovat.

Hluboký zármutek pro Vaše hříchy není nutný. Bůh ho dává, jak za dobré uznává. Opravdové a podstatné obrácení srdce záleží v plné vůli posvětit všechno Bohu. Co nazývám plnou vůlí, je pevné, nepohnutelné smýšlení vůle, že se nepoddáme dobrovolně žádnému hnutí a náklonnosti, které by mohly porušit čistou lásku k Bohu anebo znechutit nám všeliký kříž, jež je nám snad nutno nést k tomu, aby byla vyplněna vůle Boží vždy a ve všech věcech. Má-li kdo zármutek pro hříchy, měl by za to děkovat, když někdo pozoruje, že se mu toho nedostává, měl by se pokořit klidně před Bohem, nenamáhaje se marně zármutek ten v sobě vzbuzovat.

Nalézáte při zkušování sebe méně chyb, než osoby pokročilejší a dokonalejší; to je odtud, že Vaše vnitřní světlo je ještě slabé. Vzroste, a tím vzroste i poznání vaší nevěrnosti. Dostačuje, abyste se vynasnažil být věrným v míře světla, které Vás osvěcuje a poučovat se čtením a přemítáním, neznepokojuje se nějak. Nelze předbíhat ve stavu milosti době zralejší. Taková snaha by Vás jen soužila a zbavovala odvahy, ba vyčerpávala vás ustavičnou úzkostí; čas, který měl být stráven v milování Boha, byl by zmařen stálým patřením na sebe a to by jen znamenalo živit skrytě svou sebelásku.

4.

Když se modlím, nenalézám slov. Je mi těžké najít, co říci Bohu. Mé srdce není při tom, nebo je nepřístupno myšlenkám mého ducha.

Odpověď:

Není nutno říkat příliš mnoho Bohu. Často člověk nemluví příliš k příteli, jehož nesmírně rád vidí; hledí na něho s radostí; mluví k němu krátká slova, která jsou pro něho pouhým výrazem cítění. Není v nich mnoho ducha, a často opakuje táž slova. Nezáleží tak mnoho na rozmanitostech myšlenek ve styku s přítelem, jako spíše na souzvuku srdcí a vzájemně uklidňující důvěře. A tak je s Bohem, který neopovrhne být naším nejněžnějším, nejsrdečnějším, nejupřímnějším, nejbližším přítelem. Jen slovo, vzdech, pocit poví vše Bohu; není vždy zapotřebí být unesen city něžnými; vůle holá a prostá čilosti, živosti a radosti bývá často nejčistší v očích Božích. Konečně se musíme uspokojit dávající mu, co On nám dává, abychom přinášeli Jemu srdce vroucí, když je vroucí, srdce pevné a věrné ve své vyprahlosti, když On je zbavuje citové horoucnosti. Nezávisí to na Vás, abyste vždy cítil; ale je nutno, abyste toužil po cítění.

Ponechte to Bohu, aby On sám nám dával někdy cítit, aby tím podpíral nás v slabosti a v dětství našeho křesťanského života; a někdy aby Vás zbavoval sladkého, potěšujícího cítění, které je mlékem nemluvnátek, k tomu, aby Vás pokořil, dal Vám vzrůst a cvičil Vás v otužilosti a víře, tím že Vám dává jíst chléb silných v potu tváře. Chtěl byste snad milovat Boha jen do té míry, v jaké Vám dává okoušet slast v milování svém?

Miloval byste svou vlastní něžnost a cítění, namlouvaje si, že milujete Boha.

I když přijímáte patrné dary, připravte se čistou vírou na dobu, kdy můžete být jich zbaven; a mohl byste náhle podlehnout, spoléhal-li byste jen na takovou podporu.

Chtěl bych ještě několik pravidel Vám napsat, která by mohla alespoň pro začátek prospět k snadnějšímu zapamatování toho, jak Bohu odevzdat všechny ty obyčejné projevy a záležitosti všedního života.

1. Rozhodněte se pevně činit tak každého jitra a kladte si z toho účty, zkoušeje se každého večera.

2. Nedělejte si předsevzetí jinak, leč máte pro ně dobrý důvod. Tedy ani z ohledů že se to sluší, nebo že je třeba uvolnit mysl, atd. Tak navykající si omezovat neužitečné krok za krokem, navykneme si obětovat to, co nemá být komoleno.

3. Upevněte vždy znova toto přesvědčení v sobě, kdy jste sám, abyste se mohl na to lépe připamatovat ve společnosti.

4. Kdykoliv se přistihneme v příliš veliké rozptýlenosti, anebo při rozhovoru příliš volném o sousedovi, vzpamatujme se a obětujme Bohu zbytek rozmluvy.

5. Zalátejme s důvěrou k Bohu a jednejme dle Jeho vůle, když vstupujeme do společnosti, anebo začínáme něco, což by mohlo uvést nás do nějakého pokušení. Vědomí nebezpečí mělo by varovat a upozornit nás, že tu je nám potřebí pozdvihnout srdce k Bohu, který nás může zachovat od toho.“

Obě jsme ji poděkovaly, když dokončila své čtení a já ji prosila, aby mi zapůjčila ten svazek, z něhož bych si mohla pořídit opis.

Myslím, že jsem získala několik cenných pokynů z tohoto dopisu a že budu vidět zřetelněji než kdy jindy, že Bůh žádá od nás náboženství zásad a ne náboženství pouhého cítění.

Helena byla dotčena poznámkou, že nelze předbíhat a uchvátit požehnání, jež patří k pokročilejší době.

Měla prý vždy za to, že by měla mít ty zkušenosti, které má většina nejzralejších křesťanů, nyní pak ji utiňuje myšlenka, že Bůh činí to sám, co myslila, že musí ona činiti. Tak např. že pokání je svobodný jeho dar a ne vítězství, jež si sama musí vydobýt.

Slečna Cliffordová pravila, že celá myšlenka vydat se Bohu v takových všedních činech jako navštěvování, obchodování apod. bylo jí zcela něco nového.

„Jen si představme,“ pokračovala, a její krásná tvář zazářila nadšením, „jaký požehnaný život to musí být, kdy zcela obyčejné věci tohoto světa, a věci, jimiž se pohrdá, jsou jen články vížící k neviditelnému světu a k věcem, jež Bůh vyvolil!“

„Jinými slovy,“ pravila jsem, „vrchol onoho žebříku, který spočívá na zemi, dosahuje nebe a my můžeme vystupovat po něm, jako činili andělé v Jákobově snu.“

„A sestupovat také, jako oni činili,“ doložila Helena malomyslně.

„Tak nesmíte mluvit,“ zvolala slč. Cliffordová. „Hleďme na jasnou stránku života a věřme, že Bůh si přeje, abychom vždy vystupovali, vždy

šli blíže k Němu, vždy se učili něčemu novému o Něm, vždy ho milovali lépe a lépe. Věru naše duše jsou nemocné, nemohou se držet samy od sebe vždy na perutích. Měla jsem několik skvostných myšlenek, slyšíc toliko jmenovat titul knihy, „Boží způsob s nemocemi duše“. Jen si představme vše, co se zdá být nedostatkem v životě, a vizme, že On je náš Lékař. Nejsou-li pak ty různé nedostatky všecko jen léky, a všeliké ty ztráty jen ziskem a těžké všelijaké cesty jen moudrým vedením? Jen vizme ten neb onen jednotlivý případ! Jak trpělivě a vytrvale On zkouší tento lék neb zas onen, a jak neomylně vyléčí duše, jež se poddávají Jeho lékům. Já Ho tak miluji! Já Ho tak miluji! A divím se velmi, že jsme tak tvrdošíjní pod Jeho neomylnou rukou! Pomyslete, jak jednal se mnou. Má duše byla nemocna k smrti; nemocna světáctvím, samolibostí a pošetilostí. Tady byla možná jen jedna cesta, aby mne naklonil svým pravdám, a té právě použil. Vyrval mne přímo ze světa a zavřel do mého pokoje, zmrzačenou, bezmocnou, osamělou a přivedl mne k přemýšlování, uvažování, přemítání, až jsem uviděla prázdnotu a mělkost všeho toho, v čem jsem byla dosud pohřížena. A pak mi poslal vaši matku i vás, abyste mi poukázaly na skutečnost života a odhalily mi mého neviditelného neznámého Lékaře. Mohu Ho snad milovat jen polovicí svého srdce? Mohu-li klást otázku jako např.: jak mnoho Mu mám platit za své dluhy?“

V té době vypadla Heleně práce z ruky, a slzy ji vstoupily do očí.

„Jak vám musím děkovat,“ pravila měkce, „za to, co jste pravila. Ó, jak jste mi vyložila život! Dala jste mi nové představy o mém Bohu a Spasiteli.“

Slečna Cliffordová zdála se býti ohromena a pokořena těmito slovy; její nadšení schladlo. Pohleděla na Helenu prosebně, když odpovídala:

„Neříkejte to! Nikdy jsem se necítila schopnou pro něco, než sedět u noh Ježíšových učedníků a učit se od nich.“

A přece já jedna z dlouholetých Jeho učedníků seděla jsem u jejích nohou a učila se od ní. Nikdy jsem tak neznamenalala velikost práce, jež se má vykonat ve světě, ani moc a dobrotu Toho, který vše to sám podniká. Byla jsem ráda o samotě zpívajíc chvalozpěv Jemu za každý okamžik, ve kterém jako můj Lékař zklamal mé naděje a potřel moji radost a dával mi pít z kalicha zármutku a sebezapření.

Dne 24. května.

Četla jsem Arnoštovi výtah z Fenelona, který na mne učinil takový dojem.

„Každý muž práce, zkrátka každý muž vedoucí činný život, by to měl číst,“ pravil. „Jako výsledek všeho měli bychom uspořádat znovu svůj život. Na místo domněnky, že naše denní obyčejná práce je zcela bez souvisu s náboženstvím, měli bychom přeměnit svoje lopocení v činy služby pro Něho. Na místo abychom chodili do modlitebných hodin k tomu cíli, abychom se dostali do dobré nálady, měli bychom žít v této dobré náladě od rána do večera, od večera do rána, a modlitby a chvály byly by jen jiným způsobem vyjadřování lásky a víry a poslušnosti, jichž jsme dokazovali i ve kvapu a tísní práce.“

„Přála bych si, abych to byla chápala před léty,“ pravila jsem. „Modlitba byla mi často příliš jako lahůdka. Byla jsem často vnitřně popuzena a rozčilená, když péče o mé dítky činila časem úplně nemožným opustit je, abych se věnovala soukromé nábožnosti – když byly např. nemocné, nebo v jiných zvláštních případech. – Rozumovala jsem tímto způsobem: „Zde je zvláštní žádost ke mně, abych byla trpělivá, a já jsem přirozeně netrpělivá. Musím si udělat kdy a naléhavě prosit Pána, aby mě vyzbrojil k tomuto boji.“ Ale pozoruji nyní, že prosté, radostné se podvolení povinnosti mně uložené, i když útěcha a podpora zdá se být odňata, by mne bylo plněji přitrhlo ke Kristu, než nejvyšší okoušení Jeho přítomnosti v modlitbě.“

„Ano; každá poslušnost je činem bohoslužby,“ pravil.

„Ale proč jsme se tomu nenaučili dříve? Proč jsme mařili své životy, aniž jsme se naučili žít?“

„Nevím jistě,“ odvětil, „jestliže se neučíme tak rychle, jak jsme ochotni, Bůh nespěchá a své poučení nám nevnucuje, ale když pravíme jako Luther: „Více světla, Pane, více světla,“ světlo přijde.“

Tázala jsem se sama sebe, když odešel, je-li to pravda o mně. Není snad v mém srdci nějaká skrytá nechuť k pravdě, aby známost o tom mne snad nevybílila k vyššímu a svatějšímu životu, než jsem až dosud žila?

Dne 2. června.

Navštívila jsem před několika dny pí. Campbellovou a našla jsem tam k své radosti Helenu. Měly spolu dlouhou a vážnou rozmluvu. Pí.

Campbellová zeslábla značně v poslední době a pravděpodobně nebudeme ji mít již dlouho mezi sebou.

Její každý pohled a slovo je mi drahé, když si uvědomuji, že má brzy vstoupit do neviditelného světa, spatřit našeho Spasitele a být Jím vítána. Je-li to tak rozkošné, mít obecenství s těmi, kteří jsou na cestě k nebesům, jaké by to bylo obecenství s tou duší, která odtud přišla a mohla by nám říci, co viděla?

Mluvila svobodně o smrti a pravila, že Arnošt slíbil, že se postará o její pohřeb a dohlédne, aby byla pochována po boku jejího manžela.

„Vidíte, má drahá,“ doložila s úsměvem, „přes to, že očekávám na to, kdy budu tak brzy mezi svatými v nebesích, jsem stále lidskou bytostí, s lidskými slabostmi. Co na tom záleží, kde toto znavené staré tělo bude uloženo, když jsem v něm dokončila svou pouť a opustila je na vždy! A přece nechávám zde pokyny, co se s ním má stát!“

Pravila jsem, že jsem ráda, že je ještě v těle, ale že to nepovažuji za slabost, pamatovala-li na stánek své duše. Viděla jsem, že je unavena a chtěla jsem odejít, ale ona mne zadržela a nechtěla dovolit, abych odešla.

„Ano, jsem znavena,“ pravila, „ale co z toho. Je to jen otázkou jen něco málo dnů, a všechno mé znavené cítění bude to tam. Pak budu mladou a svěží, jako nikdy před tím a budu mít sílu k chválení a milování Boha, jako mi není možno teď. Ale dříve, než-li odejdu, musím vám říci o tom, jak on je dobrý, jak požehnané to je, trpí-li se s ním, jak nekonečně blaženou mne učinil v nejhorčejší výhni. Bude vás to posilovat na vašich zkouškách, a budete si připomínat toto svědectví umírající. Není tu

pouště jakkoli vyprahlé, osvětluje-li ji Jeho láska, žádné pustiny jakkoli smutné, oslazuje-li ji On svou blízkostí. Vím, o čem mluvím. Není to klam. Věřím, že nejvyšší, nejčistší štěstí znají jen ti, kteří se učili znáti Krista v nemoci, v chudobě a mučivém napětí a úzkosti, uprostřed obtíží a nad otevřeným hrobem.“

Ano, se zářící tváří, znavena nemocí a utrpením, ale přece jen zářící, mluvila řečí ještě jímavější a důraznější.

„Naučit se znát Krista, to je život!“

Sestoupila jsem do rušných a hlučivých ulic jako ten, kdo sestupuje s hory. Přišedši pak domů, našla jsem svoji milovanou Unu velice nemocnou v náruči Arnoštově. Upadla a poranila se na hlavě. Jak velice jsem prosila, aby Bůh odňal všelikou vichřici od této stříhané ovečky a nyní přece takový pád! Hlídali jsme ji až hluboko do noci, sotva spolu mluvíce, ale vím dle toho, jak mi Arnošt tiskl ruku, že její drahocenný život je v nebezpečí. Konečně svolil, že půjde spát, ale Helena zůstane se mnou. Jaká to byla noc! Jedině Bůh ví, co vše zakusit může lidské srdce v době, které se říká hodina. Přešla jsem historii tohoto dítěte, připomínajíc si její sladké pohledy a slova a svůj vlastní tajný žal nad jejím slaboučkým zdravím, jež ji připravilo o tak mnohé radosti, jež přísluší jejímu věku. A čím více jsem o tom přemýšlela, tím více lnula jsem k ní, na niž, jak je slabá, jsem se začínala opírat a jejíž vlivu v našem domě jsem nemohla postrádat bez hrůzy. Nuže, má víra se zdála prchat na okamžik a mohla jsem správně vidět, jak ubohým slabým lidským stvořením je člověk bez ní. Ale prve, než ranní šero se vkrádalo do pokoje,

zasvitlo též zhůry světlo do mého srdce a mohla jsem se zřít i toho svého jehňátka, jako dobrovolné oběti Bohu. Mohu-li Mu odepřít své dítě, protože je chová jako oko v hlavě? Nikoli, pak Mu musím dát ne to, co cením méně, ale to, čeho si vážím a v čem se kochám nejvíce. Zda-li nemohla bych nést bol srdce svého i pro Toho, jenž pro mne dal svého jediného Syna? A právě, když jsem svolila, že budu trpět, Ten, který napřáhl svou hůl, aby zkoušel mou víru, zase ji spustil dolů. Můj miláček otevřel očka a pohleděl na nás jemně se svým vrozeným úsměvem. Ale neodvážila jsem se, abych ji uchopila a přitiskla na srdce; kvůli ní musím zůstat klidná alespoň zevně.

Dne 6. června

Jsem sama doma se svojí drahou Unou, všichni ostatní odešli do kostela. Leží klidně na loži, jsouc smutně znetvořena pro tento čas, ale Arnošt praví, že neznamena více nebezpečí; a jsme nejšťastnější a nejvděčnější rodinou. Děti byly velice dotčeny událostmi posledních dnů a starají se o ni s největší sdílností a něžností. Kde upadla a jak upadla, nikdo neví; sama se na nic nepamatuje i zůstane to zahaleno v tajemství. Toto bylo podruhé, kdy toto milované dítě nám bylo vráceno, když jsme je odevzdali Bohu. A jako toto odevzdání bylo desetkrát těžší, než když byla slabým děckem, tak ji nyní přijímáme jako nový dar z milující ruky Otcovy s desateronásobnou radostí. Ale nemáme žádné omluvy proto, jestliže se Jemu cele neodevzdáme. Zjevil se nám v tak mnohých žalostech i radostech – zjevil se nám tak, jak to nečiní světu!

Vydává Reformace.cz

Hošťálkova 1C, Praha 6, 169 00

ISSN 2336-8349